

Yhteisöllisyyttä soittotunnille sosiaalisen median avulla

Anu-Maria Sandelin

Opinnäytetyö, ylempi AMK
Kesäkuu 2021
Kulttuuriala
Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma

Sandelin, Anu-Maria

Yhteisöllisyyttä soittotunnille sosiaalisen median avulla

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Kesäkuu 2021, 49 sivua.

Kulttuuriala. Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö, ylempi AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Verkkojulkaisulupa myönnetty: kyllä

Tiivistelmä

Satakunnan musiikkioppilaitosten matalien vaskien soittajat asuvat hyvin hajallaan toisistaan. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena oli luoda lisää yhteisöllisyyttä Satakunnan matalien vaskien soittajien keskuuteen sosiaalisen median avulla, käyttäen kokeilevan kehittämisen menetelmää. Samalla opinnäytteen tarkoitus oli tukea 10–14-vuotiaiden oppilaiden sitoutumista harrastukseen ja kannustaa heitä jatkamaan edelleen soitto-opintoja yläkouluiässä.

Opinnäytteen toteutustapa oli luoda soittajille yhteinen, suljettu, Instagram-profiili, jonne tuotettiin sisältöä soittotunneilla. Tämän jälkeen oppilaille tehtiin kysely projektin onnistumisesta ja yleisesti Instagramin käytöstä. Työhön liitettiin myös kysely opettajakollegoille, koskien uusien sovellusten käyttöönottoa soiton opetuksen lähiopetuksessa.

Tutkimuksessa selvisi, että yleistäen alle 10-vuotiaat oppilaat eivät käytä lähes ollenkaan sosiaalista mediaa, 10–14-vuotiaat käyttävät vaihtelevasti ja yli 14-vuotiaat käyttävät sitä lähes päivittäin. Ne oppilaat, jotka olivat käyttäneet opinnäytettä varten perustettua Instagram-profiilia, pitivät siitä ja halusivat sille jatkoa. Yhteisöllisyyttä Instagramin avulla saatiin aikaiseksi hyvin vähän, mutta sen tukemiseen sosiaalinen media on hyvä väline.

Tutkimuksesta saadun tiedon perusteella opinnäytteen tekijä voi kehittää omaa työtään vaskisoiton opettajana. Lisäksi muut soitonopettajat, ja opinnäytteen toimeksiantaja, voivat hyödyntää opinnäytteen tuloksia kehittäessään sosiaalisen median kanaviaan.

Avainsanat (asiasanat)

yhteisöllisyys, sosiaalinen media, soitonopettajat, opetusteknologia, vertaisryhmät, verkkoympäristö, opettajuus

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

Ei salassa pidettäviä liitteitä.

Sandelin, Anu-Maria

Bringing communality to music lessons with social media

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences. June 2021, 49 pages.

Education. Master's Degree Programme in Music. Master's thesis.

Permission for web publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

In the Satakunta region in Finland low brass students live apart from each other. The purpose of this qualitative research was to create more community among low brass students in Satakunta through social media, using the method of experimental development. At the same time, the purpose of the thesis was to support the commitment of 10–14 years old students in their (musical) interests and to encourage them to continue their music lessons as they proceed into an upper comprehensive school.

The implementation of the thesis was to create one private Instagram profile for the players to follow. Content for the profile was produced during their classes. An inquiry about the success of the project and about using Instagram in general was conducted among students. A questionnaire for music teacher colleagues about new applications in contact teaching was also included.

The study found that in general students under the age of 10 do not use social media at all, 10–14 years old students use it variably, while over 14 years old students use it almost daily. Those students who had used the Instagram profile set up for the thesis liked it and wanted it to continue. There wasn't so much community created with Instagram, but social media in general is a good tool to support the existing community.

Based on the information obtained from the research, the author of the thesis can develop her own work as a brass teacher. In addition, the results of the work can also be used in developing social media channels by other music teachers and the thesis commissioner.

Keywords/tags (subjects)

communality, social media, instrument teachers, teaching technology, peer groups, network environment, teacherhood

Miscellaneous (Confidential information)

No attachments with confidential information.

Sisältö

1	Johdanto	3
1.1	Musiikin harrastaminen ja opetuksen jatkuvuus	4
1.2	Matalien vaskisoittimien opetus Suomessa	5
1.3	Sosiaalinen media ja yhteisöllisyys	7
2	Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset	8
3	Teoreettis-käsitteelliset lähtökohdat	9
3.1	Internet	9
3.2	Sosiaalinen media	11
3.3	Sosiaalisen median käyttö Suomessa	12
3.3.1	Instagram	16
3.3.2	WhatsApp	16
3.3.3	Sosiaalinen media opetuksessa	17
3.4	Liikkuminen ja asioiminen internetissä	17
3.4.1	Tietoturva	17
3.4.2	Yksityisyyden suoja	18
3.4.3	Tekijänoikeudet ja käyttöehdot	19
3.4.4	Hyvät käytöstavat eli netiketti	20
3.5	Yhteisö ja yhteisöllisyys	21
3.5.1	Sosiaalinen pääoma	23
4	Tutkimuksen toteutus	23
4.1	Tutkimusmenetelmät	23
4.2	Aineiston keruu	25
4.3	Aineisto ja analyysi	26
4.3.1	WhatsApp-ryhmät	26
4.3.2	Kysely oppilaille	27
4.3.3	Instagram-tykkäykset	28
4.3.4	Kysely opettajille	29
5	Tutkimuksen tulokset	31
5.1	Instagram, WhatsApp ja yhteisöllisyys	31
5.2	Uudet sovellukset lähiopetuksessa	33
6	Pohdinta	34
6.1	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	34
6.2	Pohdintaa opinnäytetyöstä ja sosiaalisesta mediasta	34

Lähteet	37
Liitteet	41
Liite 1. Kirje vanhemmille	41
Liite 2. Kuvakaappauksia "matalatvasket" Instagram-profiilista	42
Liite 3. Avoin kysely oppilaille, kevät 2021	48
Kuviot	
Kuvio 1. Satakunnan alle 1-vuotiaat vuosina 2009–2018	4
Kuvio 2. Tutkimuksen vaiheet	8
Kuvio 3. Internetin käytön yleisyys ikäryhmittäin, vuosina 2010 ja 2020	10
Kuvio 4. Viikkotasolla käytetyimmät somepalvelut Suomessa (16–74-v.), v. 2021	13
Kuvio 5. Nuorten (13–29-v.) sosiaalisen median käyttö, v. 2019	14
Kuvio 6. 13–17 vuotiaiden sosiaalisen median käyttö, v. 2019	14
Kuvio 7. "matalatvasket" Instagram-profiilin julkaisut, tykkäykset ja näyttökerrat	29
Kuvio 8. Sovelluksien käyttö lähiopetuksessa	30
Taulukot	
Taulukko 1. Suomen musiikkioppilaitosten liiton jäsenoppilaitokset v. 2020	5
Taulukko 2. Suomen matalien vaskisoittimien opettajat v. 2020	6
Taulukko 3. Avoin kysely oppilaille	28

1 Johdanto

Satakunnan alueella on kolme musiikkioppilaitosta, joiden oppilaat eivät tunne toisiaan kovinkaan hyvin. Lisäksi myös saman oppilaitoksen eri ikäiset oppilaat ovat toisilleen osittain tuntemattomia. Oman kokemukseni mukaan yhteisöllisyys luo jokaiseen harrastukseen jatkuvuutta ja pysyvyyttä. Lapset ja nuoret myös viihtyvät harrastuksensa parissa paremmin, kun heillä on vertaistukea.

Opinnäytetyöni aihe koskee yhteisöllisyyden luomista sosiaalisen median avulla Satakunnan matalien vaskisoiton opiskelijoiden kesken. Kehittämistehtävänä on löytää keinoja tutustuttaa sosiaalisen median avulla opiskelijoita keskenään. Kehittämiskohteenani ovat ensisijaisesti omat toimintatapani työssäni matalien vaskisoittimien opettajana. Kehittämistyöni kohderyhmä on Satakunnassa sijaitsevien Rauman ja Huittisten musiikkiopistojen sekä Palmgren konservatorion matalien vaskisoittimien oppilaat, joihin myös opinnäytetyön kohderyhmä rajataan.

Opinnäytetyöni toimeksiantaja on Rauman musiikkiopisto, joka on perustettu vuonna 1970 ja on Rauman kaupungin ylläpitämä musiikkilaitos. Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta noin 800 Raumalla, Eurassa ja Eurajoella asuvalle oppilaalle. Opistossa toimii nuorisorkesteri, Minijouset-orkesteri, Rauman poikasoittokunta, lapsi- ja nuorisokuorot sekä muita musiikkiryhmiä. (Rauman kaupunki 2021) Yhteisöllisyys näkyy Rauman musiikkiopiston uudessa opintosuunnitelmassa ”Toiminnassa otetaan huomioon vahva yhteisöllisyys ja kannustetaan yhdessä tekemiseen.” (Rauman musiikkiopisto 2018, 3)

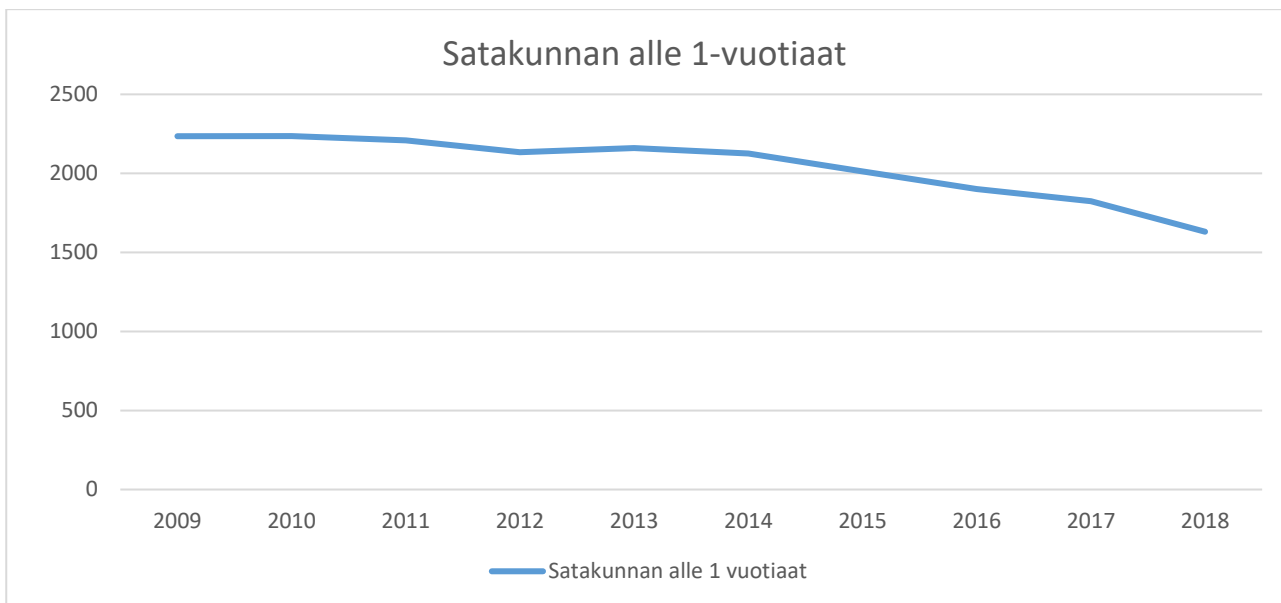
Opinnäytetyön tekijä työskentelee näissä kolmessa oppilaitoksessa, joten sosiaalisen median sisällön tuottaminen onnistuu helpommin ja sosiaalisen median ryhmä pysyy tarpeeksi pienenä yhteisöllisyyden luomista ja ryhmän sisäistä luottamusta ajatellen. Näiden kolmen oppilaitoksen oppilaat ovat myös jo valmiiksi nähneet toisiaan esimerkiksi joka joulujärjestettävässä ”Tuubajoulu”-tapahtumassa, jossa matalien vaskien soittajat soittavat yhdessä joululauluja. Heillä on siis jo jonkinlaista kosketuspintaa toisiinsa. Käytännön toteutus tapahtuu perustamani Instagram- ja WhasApp-tilien avulla. Havainnointia teen some-tiliä seuraamalla ja oppilaille tehtävällä kyselyllä.

1.1 Musiikin harrastaminen ja opetuksen jatkuvuus

Musiikki on hyvä harrastus. Musiikkiharrastus tukee lapsen aivojen kehitystä ja auttaa näin myös kouluaineissa. (McPherson, 2016, 58; Toikkanen 2014) Lisäksi se parantaa lasten ja nuorten tarkkaavaisuutta, sekä vaikuttaa myönteisesti kuulojärjestelmään sekä motoristen taitojen kehittymiseen. (Toikkanen 2014) Orkestereissa ja pienryhmissä opitaan myös ohjeiden kuuntelemista, muiden soittajien ja ohjaajan seuraamista, vastuullisuutta ja ryhmätoimintaa.

Lapsilla ja nuorilla on nykyään hyvin useita harrastusmahdollisuuksia, jotka kilpailevat musiikkiopiston kanssa samoista asiakkaista. Samalla lasten syntyvyys on laskenut vuosi vuodelta. Tämä vaikuttaa pitkällä tähtäimellä osaltaan myös erilaisiin harrastuksiin, kuten musiikkiopistoon hakeutuvien lasten ja nuorten määrään. Vuonna 2009 alle 1-vuotiaita Satakunnassa oli vielä 2235 lasta, kun vuonna 2018 heitä oli enää vain 1631. (Tilastokeskus, 2019. Kuvio 1.)

Kuvio 1. Satakunnan alle 1-vuotiaat vuosina 2009–2018.

Lähde: www.tilastokeskus.fi

Alenema tänä aikana on siis jopa 27 %. Koronavuoden aikana uutisissa on kerrottu syntyvyyden hiukan nousseen. Maaliskuun 2021 ennakkotilaston mukaan alkuvuoden aikana Suomessa syntyi 12 156 lasta, mikä on 717 lasta enemmän kuin vuonna 2020. (Tilastokeskus 2021) Lasten syntyvyyden perusvire on silti pitkään ollut jo negatiivisen suuntainen.

Jotta musiikkioppilaitosten asema nykyisessä koulutusjärjestelmässä säilyisi, niin haluan tarjota nykyisille oppilailleni mahdollisimman yksilöllistä ja oppilasta sekä heidän opiskeluaan tukevaa opetusta. Tämä on tietenkin myös oppilaan oma etu. Rauman musiikkiopiston opetussuunnitelmassa (2018) asia sanotaan näin: ”Rauman musiikkiopistossa annettavan opetuksen tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan tavoitteellisesti ja tasolta toiselle edeten omista lähtökohdistaan, oppii tunnistamaan vahvuutensa ja löytämään omat tapansa ilmaista itseään musisoiden sekä iloitsee oppimisestaan.” (Rauman musiikkiopisto 2018, 6) Oppilaan edun lisäksi yksilöllinen opetus mahdollistaa osittain myös oman työni vaskisoitonopettajana, kun saan opettaa oppilaitani heidän oman tasonsa mukaisesti. Musiikkiopistolle taas on tärkeää säilyttää jo olemassa olevat oppilaspaikat, sillä se toimii suureksi osaksi valtion ja kunnan tuella, opetustuntimäärän ja oppilaspaikkojen perusteella. (Opetushallitus 2020, 10)

1.2 Matalien vaskisoittimien opetus Suomessa

Matalia vaskisoittimia (pasuuna, alttorvi/tenoritorvi/baritonitorvi, tuuba) opettaa Suomessa omien laskujeni mukaan 89 opettajaa. Keväällä 2019, ja vielä uudestaan keväällä 2021 päivittääkseni tilaston, vierailin kaikkien yhdeksänkymmenenkuuden (96) Suomen musiikkioppilaitosten liiton jäsenoppilaitosten kotisivuilla. Keväällä 2021 tilastoin seuraavanlaiset tiedot. (Taulukko 1. & Taulukko 2.)

Taulukko 1. Suomen musiikkioppilaitosten liiton jäsenoppilaitokset v. 2020

96	Oppilaitosta, joista:
81	Oppilaitoksessa on matalien vaskien soiton opetusta.
6	Oppilaitoksessa on trumpetin soiton opetusta.
9	Oppilaitoksessa ei ole ollenkaan vaskisoiton opetusta.

Lähde: <http://www.musicedu.fi/sml-pahkinankuoressa/jasenoppilaitokset/>

Taulukko 2. Suomen matalien vaskisoittimien opettajat v. 2020

89	Matalien vaskisoittimien opettajaa, joista:
10	Opettajaa, jotka opettavat useammassa kuin yhdessä opistossa.

Lähde: <http://www.musicedu.fi/sml-pahkinankuoressa/jasenoppilaitokset/>

Suomen 96 musiikkioppilaitoksessa 81:ssä tarjotaan matalien vaskisoittimien soitonopetusta ja kuudessa oppilaitoksessa trumpetin soiton opetusta. Hyvin todennäköistä on, että jossain opistossa, missä ilmoitetaan opetettavaksi vaskisoittimeksi pelkästään trumpetti, opettaja opettaisi myös muita vaskisoittimia, jos oppilas ehdottomasti haluaisi soittaa vaikkapa tuubaa. Yhdeksässä musiikkioppilaitoksessa ei ole ollenkaan matalien vaskisoittimien opetusta.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opettajan opetusvelvollisuus musiikkiopistossa on 23 opetustuntia viikossa. (KT Kuntatyönantajat 2020, 125) Jos opettaja opettaa kaikkia soittimia, ja niissä on kaikissa saman verran oppilaita, niin yhden soittimen oppilasmääräksi tulee keskimäärin 7–8 henkilöä. Tässä alttorvi, tenoritorvi ja baritonitorvi laskettu yhdeksi soittimeksi. Tämä on huomattavasti vähemmän, kuin niissä soittimissa missä opettaja opettaa vain yhtä soitinta ja kaikki opetustunnit käytetään siihen. Yhteisöllisyyden luominen matalien vaskisoittajien välille on siis erittäin tärkeää.

Laskujeni mukaan ainakin 10 matalien vaskien opettajaa kulkee kahden tai useamman kunnan alueella. (Taulukko 2.) Tämän lisäksi on tietenkin vielä myös muiden soittimien ja laulun opettajia ja päätyökseen orkestereissa soittavat henkilöt, jotka työskentelevät samalla tavalla. Toivoisinkin että kehittämisideani avulla saisin omien oppilaitteni lisäksi hyötyä myös kollegoilleni. Jos nyt kukaan ei halua täysin samanlaista projektia aloittaa, niin ainakin laittaisin heidät miettimään sosiaalisen median käytön mahdollisuuksia opetuksessa ja yhteisöllisyyden tukemisessa.

Kaikilta musiikkioppilaitosten www-sivuilta ei selvinnyt kuinka moni opettajista työskentelee virassa, päätoimisena tuntiopettajana tai tuntiopettajana. Tämä olisi kiinnostava tieto ajatellen mu-

siikkioppilaitosten matalien vaskisoittimien oppilasmäärää ja musiikkioppilaitosten opetuksen kehittämistyötä, jota oma opinnäytetyönikin koskee. Olen omassa ammatissani huomannut, että pysyvä virka ja muun työn tunnit sitouttavat itseni paremmin työhön ja sen kehittämiseen. Kuten uudessa opetussuunnitelmassa mainitaan, ”Musiikkiopistomme opettajilla on kehittävä ote soitonopetukseen ja musiikkikasvatukseen, jota tuetaan mahdollistamalla lisäkouluttautuminen.” (Rauman musiikkiopisto 2018, 5)

1.3 Sosiaalinen media ja yhteisöllisyys

Opetus- ja kulttuuriministeriö on julkaissut tutkimuksen ”Media hanskassa: lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta”, jossa on myös tutkittu lasten ja nuorten mediaaktiivisuutta. ”Media harrastuksen tukena” -luvussa kerrotaan että ”Kaikkein yleisintä yhteydenpito harrastajafoorumeilla ja viestiryhmissä samoja asioita harrastavien kanssa on 10–14 vuoden iässä.” (Merikivi, Myllyniemi, Salasuo 2016, 59) Tämä on olennaista tietoa omaa opinnäytetyötäni ajatellen, sillä sosiaalisen median avulla on siis mahdollista tavoittaa juuri kriittisessä iässä olevat oppilaat.

Tampereen yliopistossa 2013 tehty sosiaalisen pääoman tutkimus tuo myös pohjaa ja teoriaa omaan opinnäytetyöhöni. Riikka Korkiamäki (2013) on tarkastellut yläasteikäisten eli 13–16-vuotiaiden nuorten ikätoverisuhteita sosiaalisen pääoman eli sosiaalisten voimavarojen näkökulmasta. ”Tulokset vahvistavat kvantitatiivisen analyysimme tuottamaa kuvaa nuorten toisilleen tarjoamasta monipuolisesta tuesta. Myös nuorten vapaamuotoisissa kirjallisissa ja suullisissa kuvauksissa sosiaalinen tuki vaihtelee materiaalisesta avusta kuten vaatteiden tai rahan lainaamisesta neuvontaan ja ohjaukseen, koulutehtävissä auttamiseen, kesätyöpaikkatiedon välittämiseen.” (Korkiamäki 2013, 123) Itse opettajana haluaisin valjastaa sosiaalisen median avulla osan näistä voimavaroista musiikkiharrastuksen tukemiseksi ja yhteisöllisyyden luomiseksi.

Lähdemateriaalin hankinnassa olen huomannut, että sosiaalisesta mediasta ja yhteisöllisyydestä löytyy hyvin aineistoa. Yhdessä niitä on käsitelty vähemmän, mutta kuitenkin jonkun verran. Yksi alan keskeisistä tutkijoita Suomessa on sosiaalisen median ja koulutusteknologian asiantuntija, Harto Pönkä.

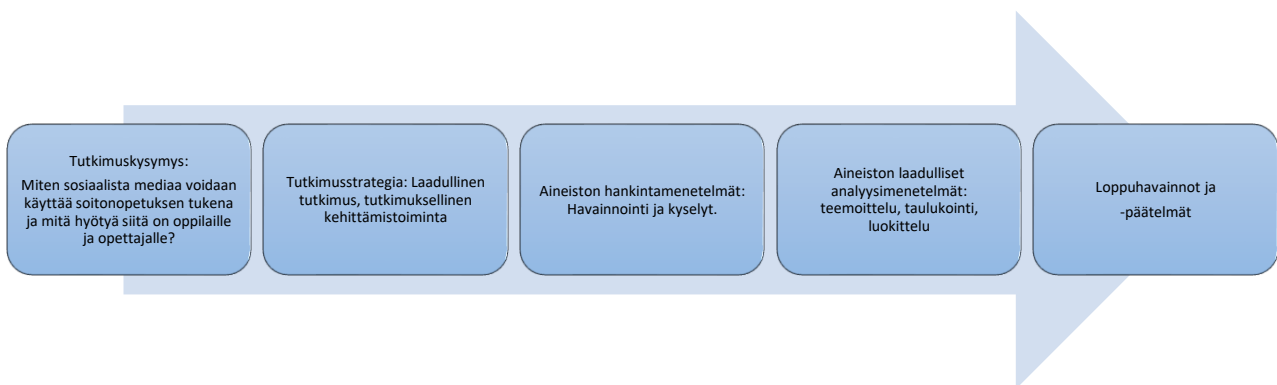
Musiikkiopistojen uudet opetussuunnitelmat tukevat myös aihettani. Esimerkiksi Rauman musiikkiopiston, taiteen perusopetuksen, musiikin laajan oppimäärän, uudessa opetussuunnitelmassa (2018) mainitaan näin ”Toiminnassa otetaan huomioon vahva yhteisöllisyys ja kannustetaan yhdessä tekemiseen. Yhteisöllistä toimintaa, joka perustuu luottamukseen, osallisuuteen ja motivaatioon, arvostetaan Rauman musiikkiopistossa.” (Rauman musiikkiopisto 2018, 3)

2 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyöni tavoitteena oli auttaa Satakunnan matalien vaskisoittimien opiskelijoita oppimaan tuntemaan toisensa paremmin, ja keskeisenä tavoitteena, että he oppisivat tuntemaan yhteisöllisyyttä keskenään sosiaalisen median avulla. Oppilaiden tuntema yhteisöllisyys vaikuttaa keskeisesti opetustyöhön ja musiikkioppilaitoksen toimintaan, kuten jo johdannossa avasin.

Voin hyödyntää tuloksia työssäni vaskisoiton lehtorina, mutta toivottavasti työstäni on iloa myös kollegoilleni, musiikkiopistojen rehtoreille ja kaikille kiinnostuneille. Tarkoitukseni ei ole opettaa sosiaalisen median käyttöä, vaan tuoda esille seikkoja, joita voisi käyttää musiikkipedagogin työssä hyväksi.

Kuvio 2. Tutkimuksen vaiheet

Tutkimuskysymykseni ovat:

Miten sosiaalista mediaa voidaan käyttää soitonopetuksen tukena?

- Mitä hyötyä sosiaalisen median käytöstä soittotunneilla voi olla oppilaille ja opettajalle?
- Minkälaisia ongelmia sosiaalisen median käyttämisestä soittotunneilla syntyy?

Opinnäytetyön kehittämistehtävän tarkoituksena on luoda Satakunnan alueen matalien vaskien oppilaille yhteisö, jossa he oppivat tuntemaan toisensa ja pystyvät tukemaan toistensa soittoharrastusta. Kehittämistyön tuloksia voidaan hyödyntää myös muissa Suomen musiikkioppilaitoksissa.

Käsittelen työssäni lyhyesti myös sosiaalisen median ongelmia; mm. nettikiusaamista, sosiaalisen median turvallisuuskysymyksiä ja ikärajoja. Tarkoitukseni on käsitellä opinnäytetyöni aihetta mahdollisimman neutraalisti ja avoimin mielin – kriittistä ajattelua unohtamatta.

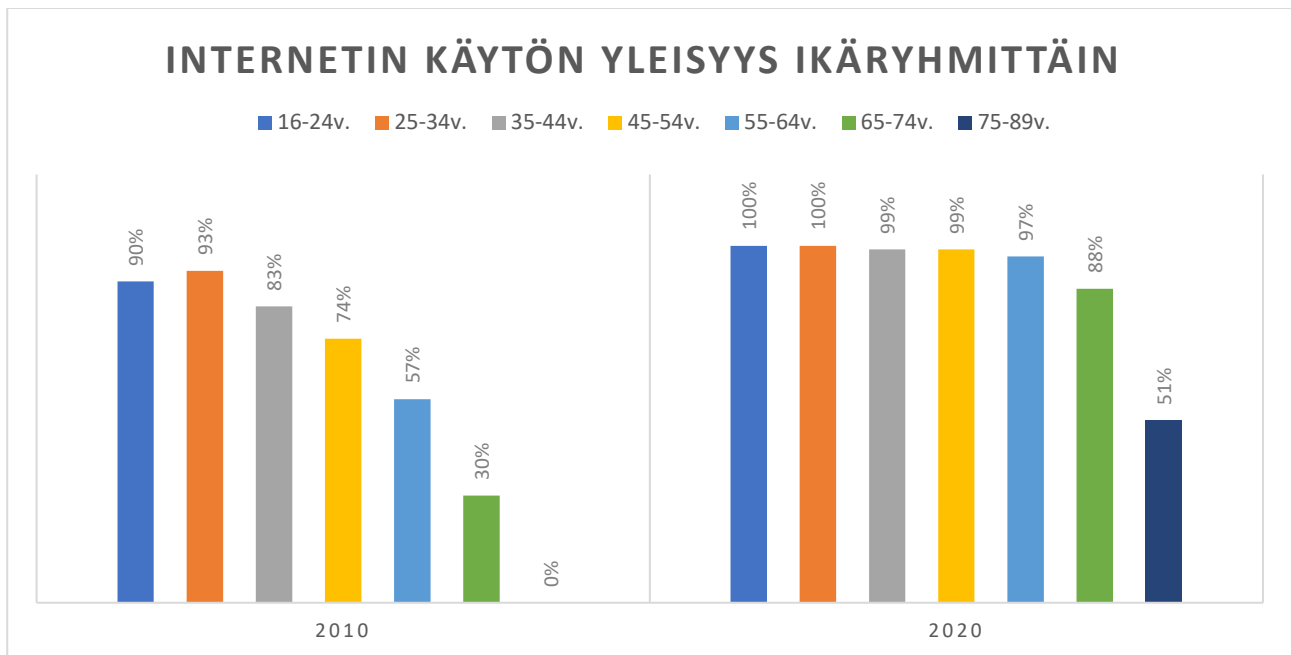
3 Teoreettis-käsitteelliset lähtökohdat

3.1 Internet

Yhdysvalloissa alettiin suunnittelemaan 1960-luvun alussa viranomaisten välistä kommunikatiojärjestelmää, joka ei lamaantuisi ydiniskun jälkeen. Samalla vuosikymmenellä mukaan tuli Englanti, pitkälti sotilaallisten intressien tukemana. Vuoden 1969 aikana ensimmäiset solmut, joihin verkko perustui, otettiin käyttöön ja sen nimeksi tuli ARPANET. 1983 sotilaalliset solmut erotettiin omaksi MILNET-verkoksi, sillä ARPANET oli löytänyt tiensä siviiliyhteydenpitoon. ARPANET muuttui Internetiksi 1980–1990-lukujen vaihteessa, jonka jälkeen se on kasvanut räjähdysmäisesti. (Saarikoski, Turtiainen, Suominen, Östman 2009, 18–19)

Internetin käyttö on edelleen yleistynyt kaikissa ikäryhmissä myös viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tilastokeskuksen [www-sivuilta](http://www.sivuilta) löytyy vuoden 2010 ja 2020 tehdyt tutkimukset, joiden mukaan näin todellakin on. (Kuvio 3.) Varsinkin vanhemmat ikäluokat ovat ottaneet Internetin käyttöön yleisemmin, kuin kymmenen vuotta sitten. Vuoden 2010 tutkimuksessa ikäryhmää 75–89-vuotiaat ei ollut ollenkaan, mutta vuoden 2020 tutkimuksessa saman ikäryhmän henkilöistä 51 % käytti Internetiä. Osittain yleistyminen selittyy ihmisten vanhenemisella, mutta vaikka vertaisi vuoden 2010 65–74-vuotiaita vuoden 2020 75–89-vuotiaisiin, niin silti Internet on yleistynyt erityisesti iäkkäämmissä ikäryhmissä.

Kuvio 3. Internetin käytön yleisyys ikäryhmittäin, vuosina 2010 ja 2020

Lähde: www.tilastokeskus.fi

Internetiä käytetään useaan eri tarkoitukseen. Verkossa voi mm. käyttää pankkipalveluja, ostaa ja myydä tavaroita, soittaa puheluja, kuunnella musiikkia, podcasteja, konsertteja tai radiota, lukea lehteä, osallistua harrastuksiin, tehdä töitä, käydä koulua ja käyttää sosiaalista mediaa. Sen käyttöä tukee laitevalmistajien oivallukset tehdä uudenlaisia älypuhelimia ja tablettitietokoneita.

Applen ensimmäinen iOS-käyttöjärjestelmää käyttävä iPhone julkaistiin vuonna 2007. Pian Nokia ja Samsung seurasivat perässä Android-käyttöjärjestelmänsä kanssa. Älypuhelimet on suunniteltu tuottamaan käyttäjälleen puheluiden lisäksi erilaisia palveluja, kuten sähköposti, Internet-selain, viestittely, kalenteri. Lisäksi puhelimiin voi ladata sovelluksia, jotka ovat suunniteltu älypuhelimia varten, ja jotka laajentavat puhelimien käytettävyyttä vielä lisää. Nykyään älypuhelimet ja tabletit tarjoavat käyttäjälleen suuren määrän erilaisia sovelluksia, jotka myötävaikuttavat merkittävästi muun muassa musiikin oppimiseen, luomiseen, esiintymiseen, vastaamiseen ja yhteyden luomiseen. (McPherson 2016, 505–506)

3.2 Sosiaalinen media

Mitä on sosiaalinen media? Boynd ja Ellison (2007) määrittelevät sosiaalisen median kolme ominaisuutta Social Network Sites:n artikkelissa "Definition, History, and Scholarship Journal of Computer-Mediated Communication" seuraavasti:

"(1) construct a public or semi-public profile within a bounded system, (2) articulate a list of other users with whom they share a connection, and (3) view and traverse their list of connections and those made by others within the system. The nature and nomenclature of these connections may vary from site to site." (Boynd & Ellison 2007, 221)

Vapaasti suomennettuna: (1) Rajoitettu virtuaalinen tila (foorumi), jonne käyttäjä voi luoda julkisen tai puolijulkisen profiilin. (2) Mahdollisuus luoda luettelo muista foorumin käyttäjistä, ja (3) tarkastella ja analysoida muiden käyttäjien yhteyksiä järjestelmän sisällä. Näiden yhteyksien luonne ja nimikkeistö voivat vaihdella sivustokohtaisesti. " (Boynd & Ellison 2007, 221)

Sosiaalisen median tarkkaa ensihetkeä lienee mahdotonta määritellä tarkasti. Englantilainen Tim Bernes-Lee kehitti Word Wide Web -teknologian perusteet vuonna 1989, ja vuonna 1991 www-sivut julkaistiin vapaaseen käyttöön. (Pönkä 2014, 12) Oma kokemukseni sosiaalisesta mediasta kuitenkin alkoi Jarkko "Wiz" Oikarisen kehittämästä IRC-viestintäpalvelusta (Internet Relay Chat), jonka hän oli Pönkän (2014, 13) mukaan kehittänyt vuonna 1988. Oulun konservatorion opiskelijoiden käytössä oli 90-luvun loppupuolella muutama tietokone yhdessä pienessä huoneessa. Siellä kävin lukemassa sähköpostini ja keskustelin IRC:in kautta esimerkiksi erään unkarilaisen henkilön kanssa maailman menosta. Enää en muista hänen nimeään, ja keskustelukin loppui jossain vaiheessa, kun siirryin käyttämään www-sivuja, kuten monet muutkin. Seuraavat muistikuvani sosiaalisesta mediasta ovat erilaiset nettikeskustelupalstat, blogit ja Facebook 2000-luvun alkupuolelta. Koulukaverit.com-sivusto perustettiin vuonna 2002, ja se taisi olla IRC:in jälkeen seuraava sosiaalinen media, johon itse liityin. Nämä sivut elävät edelleen hiljaiseloaan.

Viime vuosien aikana sosiaalinen media kehittyi jatkuvasti, kuten se edelleenkin tekee. Sosiaalinen media tänä päivänä elää ja muuttuu hyvin nopealla aikataululla. Etenkin nuorten tottumukset sosiaalisen median käyttämisestä vaihtuvat nopeasti. Tämän olen itse huomannut seuraamalla oman

perheeni lapsia ja oppilaitani. Yleensä nuoret ”pakenevat” somealustoilta, joissa on heidän mielestään ”liikaa vanhempia”. Nuoret tutustuvat ja ystäväystyvät toisiinsa somen avulla, joten siihen sekaan eivät vanhemmat mahdu.

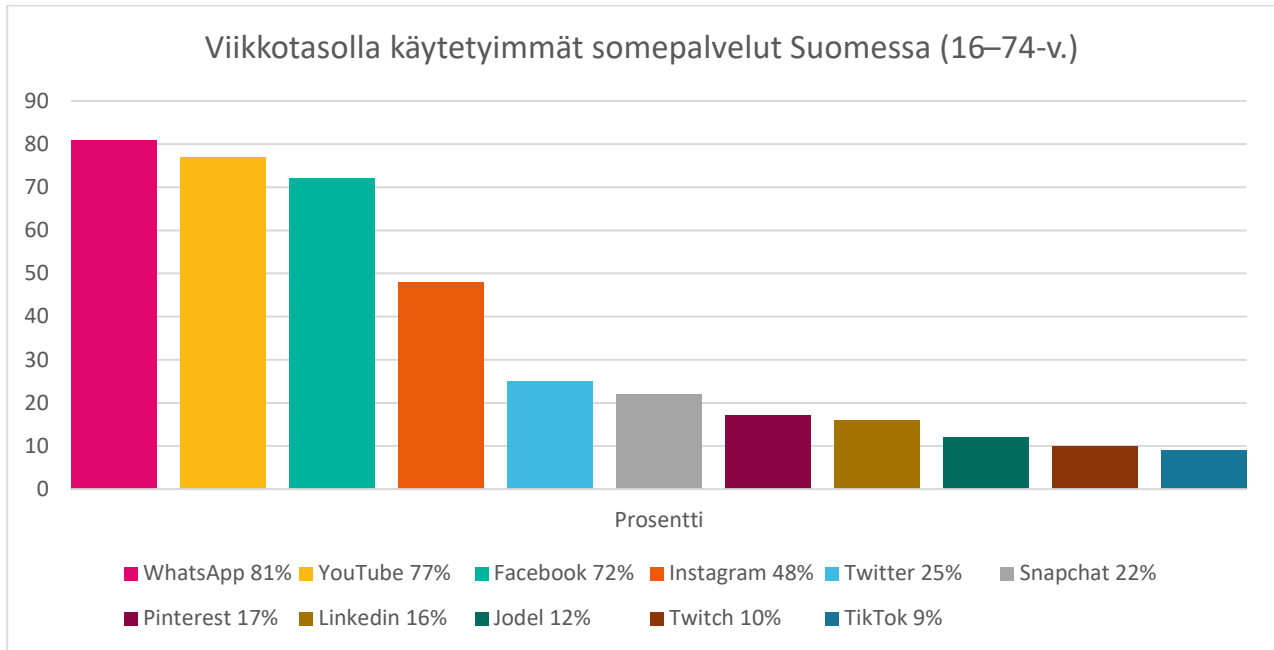
Sosiaalinen media on tänä päivänä jokaiselle tuttu käsite. Harvemmassa ovat ihmiset, jotka eivät käytä somea ollenkaan, entä he, jotka käyttävät sitä joka päivä. (Tilastokeskus 2020.) ”Koronakevät” 2020 ja sen rajoitukset, sekä sen jälkeen alkanut korona-aika on myös ajanut kaiken ikäisiä ihmisiä etsimään sosiaalista kanssakäymistä sosiaalisen median kautta, kun lähikontakteja on tullut välttää. Tämän myös Rauli Kohvakka ja Kaisa Saarenmaa (2021) totesivat artikkelissaan ”Median merkitys on kasvanut pandemian aikana – monet ikäihmiset ovat ottaneet melkoisen digiloikan”.

Vuonna 2013 kirjoitetussa kirjassa ”Sosiaalisen median lyhyt historia” todetaan sosiaalisen median käsitteen olevan ongelmallinen. Siihen päätelmään kuitenkin tullaan, että sosiaalinen media on sisällön jakamista ja ihmisten välistä sosiaalista kanssakäymistä. (Suominen, Östman, Saarikoski, Turtiainen 2013, 14–15)

3.3 Sosiaalisen median käyttö Suomessa

Sosiaalisen median alustoja on hyvin monia. Tällä hetkellä viisi suosituinta somealustaa Suomessa ovat, Harto Pönkän 04/2021 tehdyn julkaisun mukaan, WhatsApp, YouTube, Facebook, Instagram ja Twitter. (Kuvio 4.) Samassa julkaisussa todetaan myös, että vuosina 2018–2020 Facebookin käyttäjämäärä oli laskussa, mutta nyt koronavuoden ansiosta Facebookin suosio on taas hiukan noussut. (Pönkä 2021, 20) Nuoret, 13–19-vuotiaat, käyttävät kuitenkin Facebookia koko ajan vähemmän, ja näin on käymässä myös Instagramille. (Pönkä 2021,28)

Kuvio 4. Viikkotasolla käytetyimmät somepalvelut Suomessa (16–74-v.), v. 2021

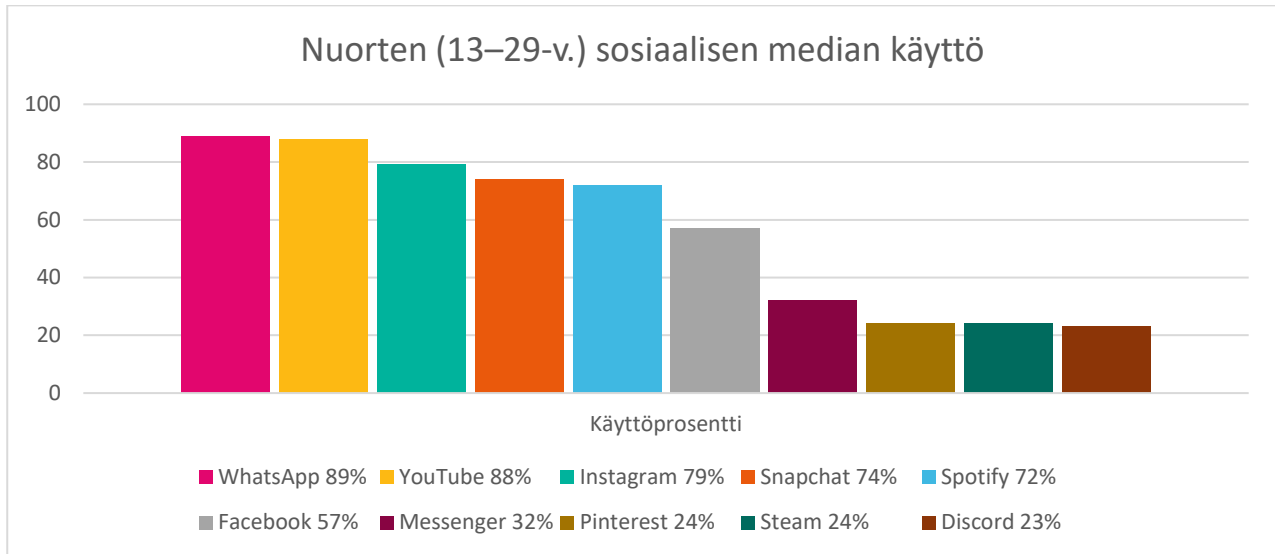
Lähde: <https://www.slideshare.net/hponka/sosiaalisen-median-katsaus-042021>

Oman opinnäytetyöni kannalta oleellinen asia on nuorten somen käyttö. Mitä alustoja nuoret käyttävät? Mitä alustaa he käyttävät eniten? Ebrand Group Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttivat vuonna 2019 kyselyn sosiaalisten median palveluiden käyttämisestä ja läsnäolosta Suomessa asuville 13–29-vuotiaille nuorille. Tähän ikähaarukkaan sopivat yli 13-vuotiaat Suomen musiikkioppilaitosten oppilaat, mukaan lukien ammatilliset opiskelijat.

Suosituimmat sosiaalisen median palvelut nuorten keskuudessa olivat: WhatsApp 89 %, YouTube 88 %, Instagram 79 %, Snapchat 74 %, Spotify 72% ja Facebook 57%. Facebook Messenger, Pinterest, Steam ja Discord nousivat myös listalle, mutta käyttöaste näissä oli 32 % ja alle. (Kuvio 5.)

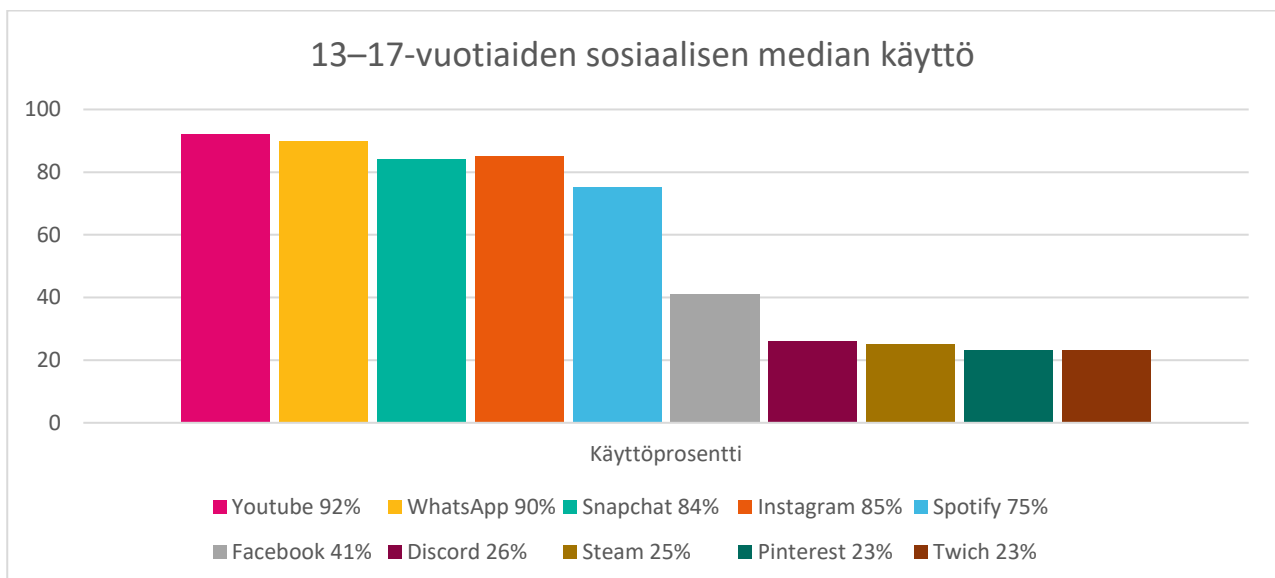
Kuvio 5. Nuorten (13–29-v.) sosiaalisen median käyttö, v.2019

Lähde: <https://wordpress.ebrand.fi/somejanuoret2019/2-suosituimmat-sosiaalisen-median-palvelut/>

Samassa tutkimuksessa (Ebrand Group Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut, 2019) eritellään sosiaalisen median käyttöä myös ikäryhmittäin. Opinnäytetyöni kannalta kiinnostavin näistä ryhmistä on 13–17-vuotiaat. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. 13–17 vuotiaiden sosiaalisen median käyttö, v. 2019

Lähde: <https://wordpress.ebrand.fi/somejanuoret2019/2-suosituimmat-sosiaalisen-median-palvelut/>

13–17-vuotiaiden sosiaalisen median käyttö painottuu tutkimuksen (Ebrand Group Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut, 2019) mukaan 92 prosenttisesti YouTubeen käyttöön. Seuraavaksi käytetyimmät somepalvelut ovat WhatsApp (90 %), Snapchat (84 %), Instagram (85 %) ja Spotify (75 %). Facebookia käyttää vain 41 % 13–17-vuotiaista nuorista, ja loput somepalvelut (Discord, Steam, Pinterest, Twitch) jäävät alle 30 prosentin.

Kun vertailee 16–74-vuotiaiden, 13–29-vuotiaiden ja 13–17-vuotiaiden sosiaalisen median käyttöä, niin huomaa helposti kolme sosiaalisen median palvelua, jotka ovat kaikkien käyttäjien suosiossa: WhatsApp, YouTube ja Instagram. Facebook on edelleen vanhemman sukupolven suosiossa, mutta nuoremmat eivät käytä sitä enää niin ahkerasti. 13–17-vuotiailla kolmen parhaan joukkoon nouseva SnapChat on käytetty myös 13–29-vuotiaiden joukossa, mutta vanhemmat käyttävät sitä harvemmin. Näiden tietojen perusteella oman tutkimukseni työväliseksi valikoitui Instagram.

Opinnäytetyöni tarkoitus on luoda yhteisöllisyyttä 10–14-vuotiaiden matalien vaskisoiton oppilaiden kesken. Sosiaalisen median ikäraajat ovat 13 vuotta, joten taukoissa (Kuviot 4.–6.) ei mainita alle 13-vuotiaiden sosiaalisen median käyttöä. ”Media hanskassa: lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta” (Merikivi, Myllyniemi, Salasuo. 2016) tutki lasten ja nuorten netinkäyttötapoja. 7–9-vuotiaiden netinkäyttö oli suurimmaksi osaksi (84 % vastaajista) muiden käyttäjien tuottamien sisältöjen lukemista ja katselemista. Lisäksi heidän vastaajansa asettivat suosituiksi netin käyttötavoiksi myös pelaamisen, tiedonhaun, kuvien jakamisen yksityisesti, sekä kaverikeskusteluihin osallistumisen. 7–9-vuotiaiden Internetin käyttöä kuvaa siis viihteellisyys, tiedonhaku ja rajattu sosiaalisuus. Tutkimuksen toinen ryhmä, 10–29-vuotiaat, kuluttivat Internetissä useimmiten muiden tekemiä sisältöjä, ja heidän nettikäyttäytymisensä eroaa jonkin verran alle 10-vuotiaista. ”Merkittävimmät erot näkyvät nettipelien pelaamisessa, ajankohtaisten asioiden ja uutisten seuraamisessa ja muiden käyttäjien tekemien päivitysten ja heidän jakamiensa sisältöjen kommentoimisessa ja tykkäämisessä” (Merikivi, Myllyniemi, Salasuo. 2016, 26) Oman opinnäytetyöni kannalta merkittävää tässä tutkimuksessa on se, miten juuri 10–14 vuoden iässä muiden ihmisten sosiaaliseen mediaan tekemien päivitysten ja sisällön kommentointi ja tykkääminen kasvaa huimasti. Tähän ”piikkiin” olisi myös oman opinnäytetyöni tarkoitus lähteä mukaan.

3.3.1 Instagram

Instagram on sosiaalisen median alusta, joka toimii vain mobiilisovelluksena (eli puhelimessa ja tabletissa). Pääpaino kuvissa ja lyhyissä videonpätkissä. Kuvien ja videoiden lisänä on saateteksti, johon kannattaa lisätä hashtageja, eli avainsanoja. Nämä ovat tärkeitä erityisesti yrityksille ja järjestöille, joilla on julkinen Instagram-profiili, ja jotka haluavat mainostaa itseään ja saada julkisuutta. Hashtagit alkavat aina #-merkillä. Niitä klikkaamalla näkee muut samalla tunnisteella merkityt julkaisut. Julkaisuihin ei voi lisätä klikattavia linkkejä. Suosittuja musiikinopettamiseen liittyviä hashtageja löytyy kokeilemalla, ja niitä ovat muun muassa #musiclesson, #musicteachers, #iamamusicteacher, #musicteachersproblems tai #instamusiced.

Instagramissa on myös mahdollista julkaista tarinoita, jotka ovat näkyvissä 24 tunnin ajan. Tarinoihin voi lisätä kuvia tai videota, jotka voivat olla enintään 15 sekunnin pituisia. Tarinoihin saa lisättyä erilaisia tehosteita, tekstiä, merkintöjä ja toiminnallisia elementtejä. Tekijän omat tarinat tallentuvat hänen omaan arkistoonsa, josta tekijä voi tallentaa tarinoita oman profiilinsa kohokohtiin. Yhtenäistä ilmettä Instagram-tarinoihin saa tekemällä videoita ja kuvakollaaseja ulkopuolisella sovelluksella, esim. Canva, Unfold ja Mojo. (Virtanen 2020, 27–30)

3.3.2 WhatsApp

WhatsApp on viestipalvelu, jonka saa ladattua älypuhelimeen sovelluskaupasta. Sovellus käyttää viestien lähettämiseen internetyhteyttä, joten tekstiviesteistä ei veloiteta. Viestejä voi lähettää joko yksityisesti, tai palveluun perustetulle ryhmälle. Keskusteluissa voi jakaa viestejä, kuvia, videoita ja dokumentteja jopa 256 henkilön kanssa samalla kertaa. Ryhmät voi myös nimetä, mykistää. Asetuksista saa myös mukautettua ilmoituksia ja muita WhatsApp:in toimintoja. (WhatsApp 2021)

Äänipuheluiden avulla voi soittaa maksutta, vaikka puhelun vastaanottaja olisi toisessa maassa. Myös videopuhelut ovat mahdollisia. WhatsAppin verkko- ja työpöytäversion avulla voi synkronoida kaikki keskustelut tietokoneelle, jonka avulla voi myös lähettää viestejä. WhatsApp kertoo rakentaneensa täyden salauksen sovelluksen uusimpiin versioihin, joten lähetetyn viestin näkevät vain lähettäjä ja vastaanottaja. (WhatsApp 2021)

3.3.3 Sosiaalinen media opetuksessa

Kaukana on ne ajat, kun kaikki tieto oppilaalle tuli opettajalta, eikä tätä tietoa kyseenalaistettu oppilaiden taholta mitenkään. Nykyään oppilas voi käyttää Internetiä ja sekunnin murto-osassa löytää itse useita vastauksia kysymykseensä. Nämä vastaukset voivat silti olla keskenään erilaisia, ja niiden tulkinnassa oppilas edelleen tarvitsee opettajan ohjausta.

Sosiaalisen median käyttäminen opetustarkoituksessa vaatii opettajalta ja oppilailta tietynlaisia laitteita. Opettaja tarvitsee käyttöönsä älypuhelimien tai tablettitietokoneen ja Internet-yhteyden. Opettajan on mahdollista toimia omalla, henkilökohtaisella laitteella. Omaan kokemukseeni vedoten, olen kuitenkin sitä mieltä, että on parempi ja helpompaa, jos työlaite on erikseen. Näin työmateriaali ei kuormita henkilökohtaisen laitteen muistia ja kapasiteettia. Laitteen lisäksi opettaja tarvitsee sähköpostiosoitteen, jolla hän saa avata sosiaalisen median tilin ja luvan ladata opetuksen tueksi ajatellun sovelluksen. Jokaisella organisaatiolla on omat vaatimuksensa älylaitteissa käytettäville sovelluksille sähköisen turvallisuuden takaamiseksi.

Oppilaat tarvitsevat myös käyttöönsä älypuhelimien tai tablettitietokoneen. ”Tyypillisimmin puhelimen käyttö aloitetaan ja ensimmäinen oma puhelin hankitaan kouluunmenon kynnyksellä 6–7-vuotiaana. Lähes puolet lapsista on kuitenkin käyttänyt älypuhelimia jo sitä aiemmin.” (Nepa Insight Oy 2019, 4) Samaisen tutkimuksen mukaan lähes kaikki lasten puhelimet ovat älypuhelimia. (Nepa Insight Oy 2019, 11) Nykypäivän lapsilla ja nuorilla on siis mahdollisuus käyttää sosiaalista mediaa älypuhelimensa avulla. Oppilaiden sosiaalisen median käyttöön opetustarkoituksessa voi silti liittyä erilaisia ongelmia. Ikäraajat rajoittavat nuorempien oppilaiden somen käyttöä, mahdolliset puhelimen käyttöaikarajoitukset voivat vaikeuttaa puhelimen käyttöä opetustilanteessa, sovellusten lataaminen voi olla huoltajan asettaman salasanan takana, älypuhelimien muisti voi olla jo hyvin täynnä, lasten puhelimista akku on usein loppu ja lisäksi he eivät aina ota puhelinta mukaan soittotunnille. Viimeisin asia on toisaalta hyvä varsinaisen soittotunnin kannalta.

3.4 Liikkuminen ja asioiminen internetissä

3.4.1 Tietoturva

Internetissä liikkuu kaikenlaista väkeä ja siellä on oikean maailman hyvät ja huonot puolet, mutta ilman etäisyyksiä. Netistä löytyy huijareita, jotka tekaistujen viestien avulla kalastelevat esimerkiksi

ihmisten henkilö- ja pankkitietoja. Erialaisten salasanojen käyttäminen eri palveluissa vähentää riskiä joutua hakkeroiduksi. Vääränlaisen liitetiedoston avatessaan netin käyttäjä voi joutua hyökkäyksen kohteeksi ja menettää laitteensa hallinnan. Sähköpostin roskapostissa voi olla kaikenlaisia huijausviestejä. Roskapostisuodatus käyttämällä välttyy kuitenkin n. 80–99 prosentilta roskapostista. (Kalliala, Toikkanen 2012, 102–103)

”Identiteettivarkaudessa on kyse tilanteesta, jossa esiinnyttään toisen henkilöllisyydellä.” (Rikosuhripäivystys, 2021) Valitettavan usein näkee sosiaalisen median profiileja, jotka eivät ole henkilöiden itse tekemiä, tai sitten tili on kaapattu jonkun ulkopuolisen henkilön toimesta. Suomessa identiteettivarkaus tuli rangaistavaksi 4.9.2015. Rangaistukseksi tekijä voi saada sakkoa. Pelkkä identiteettivarkaus ei kuitenkaan ole rangaistava teko, jos uhrille ei ole koitunut taloudellista vahinkoa tai vähäistä suurempaa haittaa. Usein kuitenkin identiteettivarkaus liittyy muihin rikoksiin, joita on tehty toisen henkilöllisyyden turvin, jolloin rangaistus langetetaan jonkin muun rikossäännöksen nojalla. Kaikkia identiteettivarkauksia ei ilmoiteta poliisille, varsinkaan jos on kyse pelkästä some-profiilin varastamisesta. Identiteettivarkaus voi pahimmillaan aiheuttaa uhrille hankaluuksia vuosiksi eteenpäin. (Rikosuhripäivystys, 2021)

3.4.2 Yksityisyyden suoja

Tietosuoja suojaa henkilötietoja. Musiikkioppilaitosten on pidettävä henkilötietoja sisältävät rekisterit suojattuna. Näitä ovat luonnollisesti oppilastietojärjestelmän tiedot, mutta myös konserttiohjelmat. Puhelinnumero on myös yksityinen tieto, tämän takia muun muassa WhatsApp-ryhmän jäseniltä on pyydettävä lupa ryhmään liittämiseen. (Kalliala, Toikkanen 2012, 100)

Yksityisyyden suojaan liittyväksi asiaksi näen myös sen, että poistan itse perustamani ”matalatvasket”-profiilin seuraajista ne henkilöt, jotka eivät enää opiskele matalien vaskisoittimien soittamista Satakunnan alueella. Pidän profiilin ja sen seuraajat suljettuna ryhmänä. Tätä varten minun on tarvinnut tietää, kuka on minkäkin seuraajaprofiilin takana, sillä käyttäjät harvoin laittavat omaa nimeään profiilinsa käyttäjänimeksi.

3.4.3 Tekijänoikeudet ja käyttöehdot

Tekijänoikeuslain suojaamia teoksia ei saa ilman lupaa kopioida, näyttää julkisesti, esittää, välittää tai levittää. Lisäksi teoksen tekijällä on oikeus tulla mainituksi teoksen tekijänä. Teoskynnyksen ylittäviä teoksia ovat riittävän omaperäiset teokset, sekä lisäksi kaikki valokuvat, äänitallenteet, videotallenteet, esitykset, laajat tietokannat ja luettelot, sekä tv- ja radiosignaalit. 70 vuotta tekijän kuoleman jälkeen suoja-aika vanhenee. (Kalliala, Toikkanen 2012, 97)

Suomen Musiikin tekijänoikeusjärjestö Teostolla on sopimus Facebookin kanssa, joka omistaa myös Instagramin, joten yksityishenkilöt voivat sekä livestriimata musiikkia, että ladata musiikkia sisältäviä videoita Facebookiin ja Instagramiin ilman erillistä lupaa Teostolta. Oma Instagram-profiilini kuuluu tämän sopimuksen piiriin. On myös mahdollista, että musiikkiopisto hallinnoisi some-tiliä, jolloin sitä koskisi erilaiset säädökset.

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry ("SML") on yhdessä Säveltäjien tekijänoikeustoimisto Teosto ry:n ("Teosto") kanssa tehnyt musiikinesityssopimuksen. Teosto myöntää SML:n jäsenoppilaitoksille oikeuden Teoston kulloinkin edustamien sävelteosten julkiseen esittämiseen oppilaitosten järjestämissä tilaisuuksissa ja yleisölle välittämiseen kunkin jäsenoppilaitoksen suljetussa lähiverkossa/intranetissä. SML on sitoutunut tämän sopimuksen nojalla suosittelemaan jäsenoppilaitoksilleen, että nämä maksavat Teostolle edellä mainituista oikeuksista vuonna 2021 3,77 senttiä (+ ALV) jäsenoppilaitoksen opetustuntia kohden. Lisäksi sopimuksessa on sovittu, että jäsenoppilaitokset toimittavat Teostolle täydelliset esitysilmoitukset kaikista tämän sopimuksen piiriin kuuluvista musiikin esitystilaisuuksista. (Suomen Musiikkioppilaitosten liitto, 2020) Tämän takia musiikkioppilaitokset tallentavat kaikki oppilaskonserttiohjelmasa.

Lisäksi Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry on tehnyt verkkokäyttö sopimuksen yhdessä Säveltäjien tekijänoikeustoimisto Teosto ry ("Teosto") ja Nordisk Copyright Bureau:n kanssa. Tässä sopimuksessa Teosto myöntää SML:n jäsenoppilaitoksille oikeuden tallentaa jäsenoppilaitoksen hallinnoimalle palvelimelle tai tietokoneen kovalevylle teoksia jäsenoppilaitoksen omalta verkkosivulta ja YouTube-, Facebook- ja Instagram-kanavilta. Sopimuksen nojalla SML:n jäsenoppilaitokset saavat myös tallentaa teoksia liikkuvan kuvan yhteyteen ja välittää yleisölle livestriimin kautta, sekä jättää striimi palvelimelle tallennettuna myöhemmin katsottavaksi. (Suomen Musiikkioppilaitosten liitto, 2020)

Muut yritykset ja yhteisöt saavat myös yleisesti livestriimata musiikkia Facebookin omistamiin palveluihin Teoston ja Facebookin keskinäisen sopimuksen turvin. Jos yritys tai yhteisö haluaa julkaista etukäteen tehdyn videon Facebookissa tai Instagramissa, niin tarvitaan Teoston Mediapienlupa. (Teoston kotisivut, ”usein kysyttyä”)

Jokaisella sähköisellä palvelulla on myös omat käyttöehdot. Palvelun tarjoajan kotimaa määrittää minkä maan henkilötietolaki suojaa palvelun käyttäjiä. Palvelun kotimaan ollessa Suomi, EU-maa tai ETA-maa, lainsäädäntö takaa, että henkilötietoja käsitellään asianmukaisesti. (Kalliala, Toikkanen 2012, 100)

Sosiaaliselle medialle on olemassa ikäraajat. Suosituimpiin kuuluvat some-palvelut WhatsApp, YouTube, Instagram, Snapchat, Facebook, TikTok ja Twitter ilmoittavat ikärajoikseen 13 vuotta. (MLL, 2019) Silti näitä palveluita käyttävät myös nuoremmat lapset vanhempiensa luvalla. Vanhempien olisi hyvä tutustua somepalveluun myös itse, vaikka käyttäjänä olisikin jo 13 vuotta täyttänyt nuori. Sosiaalisen median sovelluksen voi ladata itselle ja kokeilla sen käyttöä, tai lukea aiheesta esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliiton sivuilta, josta löytyy lyhyet kuvaukset palvelujen sisällöistä. Näin myös lapsen tai nuoren oma vanhempi pystyy etukäteen keskustelemaan oman lapsensa kanssa sosiaalisen median sisällöstä ja sisällön julkaisemisesta, sekä antaa tukensa mahdollisen kiusaajan/häiriökäyttäjän ilmaantuessa.

3.4.4 Hyvät käytöstavat eli netiketti

Hyvät käytöstavat netissä peräänkuuluttavat kohteliaisuutta, suvaitsevaisuutta, sekä kulttuurin ja käytäntöjen tuntemista ja kunnioitusta. (Kalliala, Toikkanen 2012, 106)

Sosiaalinen media mahdollistaa nopean ja helpon kommunikaation ihmisten välillä, siitä on paljon hyötyä. Itseään askarruttavia asioita voi kysyä suoraan samasta asiasta kiinnostuneilta henkilöiltä ja vastauksen saa parhaimmillaan heti. Viestintä verkossa on kuitenkin usein pelkän tekstin varassa, joten väärinymmärryksiä syntyy helposti.

Mitä enemmän erilaisia keskusteluja ja ryhmiä somessa käydään, niin sitä enemmän joukkoon mahtuu myös häiriköitä, trolleja ja kiusaajia. Nimettömänä, netin kautta on helppo sanoa toiselle

ihmiselle asioita, joita ei kasvokkain kehtaisi sanoa. Satu Kaski ja Vesa Nevalainen kuvaavat kirjasaan ”Jo riittää, irti kiusaamisesta ja kiusaajista” (12–13, 2017) sitä miten sosiaalinen media on tuonut uuden ulottuvuuden kiusaamiseen. Someen kirjoittaminen ja kommentoiminen käy nopeammin mitä aivot ehtivät kirjoitettua viestiä prosessoida. Näkemättä keskustelukumppaniaan on helpompi käyttää ikävää kieltä omissa viesteissään. Anonyymi kiusaaminenkin on nykyään mahdollista.

3.5 Yhteisö ja yhteisöllisyys

”Ihmisten välinen sosiaalinen yhteisyys on sosiaali-, teknologian- ja kulttuurihistorian saatossa muuttunut ja saanut uusia muotoja.” (Kangaspunta, 2011, 15–16) Seppo Kangaspunta kuvaa artikkelissaan ”Traditionaalista yhteisöstä verkkoyhteisyyteen”, miten aluksi ihmiset liittyivät yhteen sukuina, sitten kylissä ja kaupungeissa. Keskiajalla kuvaan astuivat statusyhteisöt, kuten killat, kauppias- ja ammattiyhteisöt. Modernissa yhteiskunnassa yhteisyyden muotojen peruseriaateeksi kehittyi sopimuksellisuus. Jos aikaisemmin ihmisen osan oli määritellyt yhteisö, niin nyt yksilön asema ja rooli korostuivat. Internetin synnyttyä ryhdyttiin puhumaan väljistä virtuaalisista ”yhteisöistä”. Nykyinen Internet-verkko on kehittynyt uudenlaiseksi sosiaaliseksi verkkomaailmaksi.

Kuuluminen johonkin yhteisöön on ihmisille tärkeää. Tämän päivän yhteisöjä ovat muun muassa perhe, työyhteisö, peliyhteisö, Facebookin suljettu vertaisyhteisö, harrastusyhteisö tai kollegojen välinen ammatillinen yhteisö. Kaikki yhteisöt ovat kuitenkin erilaisia ja niihin kuuluminen tuo henkilön elämään erilaisia asioita. Jokainen ihminen voi myös itse päättää mihin yhteisöön hän haluaa kuulua, ja mihin ei. Yhteisö voi kuitenkin olla olemassa ilman että sen sisällä on keskinäistä yhteisöllisyyttä. Ulla Heinonen on väitöskirjassaan (Sähköinen yhteisöllisyys, Kokemuksia vapaa-ajan, työn ja koulutuksen yhteisöistä verkossa, Gummerus, 2008) tehnyt tutkimuksen, jonka empiiriset osat toteutettiin vuosina 2003–2005 ja 2003–2007. Heinonen tutki sähköistä yhteisöllisyyttä erilaisten verkkoyhteisöjen kautta. ”Yhteisöllisyys ja tunne siitä, että meillä on jotakin yhteistä ja yhteen liittävää, on monisäikeinen kokemusten sekä tunteiden sarja.” (Heinonen, 2008, 90)

Näin korona aikana hashtag ”#pysykotona” on ollut hyvin suosittu. Pelkästään Facebookissa hashtagia on käyttänyt 6.900 ja Instagramissa 19.100 käyttäjää. (Lähde: Facebook & Instagram 23.5.2021) Sosiaaliset kanssakäymiset muiden ihmisten kanssa viimeisen reilun vuoden aikana on rajoitettu minimiin ja turvavälejä on pyritty pitämään kaikissa sosiaalisissa tilanteissa. Syksyllä

2020 saimme Suomessa suosituksen pitää kasvomaskia aina kun mennään julkisiin kulkuneuvoihin, kauppaan, töihin, kouluun tai ihan mihin vaan missä on muita ihmisiä. Virtuaalinen yhteisöllisyys ja sähköinen kommunikaation ovat siis olleet tärkeä osa ihmisten välistä yhteisöllisyyttä korona-aikana.

Ulla Heinonen (2008, 61) jakaa verkkoyhteisöjen toiminnan kahteen erilaiseen yhteisötyyppiin, niiden lähtökohtien ja motiivien mukaan. Ensimmäinen, vapaa-ajan verkkoyhteisöt, perustuu vapaaehtoisuuteen ja yksilön omiin valintoihin. Toinen, työelämän ja koulutuksen verkkoyhteisöt, velvoittavat liittymään verkkoyhteisöön, vaikka muutoin yksilö ei kokisi mielenkiintoa verkossa toimimista kohtaan. Edelleen Heinonen (2008, 61) jakaa nämä kaksi yhteisötyyppiä useampiin alatyyppeihin. Vapaa-ajan yhteisöt hän jakaa seitsemään erilaiseen alatyyppiin: 1. peliyhteisöt, 2. virtuaaliset leikkikodit, 3. seuranhakuyhteisöt, 4. virtuaaliset kriisyhteisöt, 5. harrastusyhteisöt, 6. faniyhteisöt sekä 7. vertaisyhteisöt. Työelämän ja koulutuksen verkkoyhteisöt Heinonen (2008, 61) jakaa kahteen erilaiseen alatyyppiin: 1, verkkoyhteisöt ja 2. virtuaaliset koulutusyhteisöt.

Vapaa-ajan virtuaalisessa *peliyhteisössä* pelaamisen ympärille on kehittynyt muutakin sosiaalista toimintaa, kuin varsinainen pelitilanne. *Virtuaaliset leikkikodit* ovat leikki- ja keskustelutiloja, joissa kävijällä on mahdollisuus muun muassa leikinomaiseen tai todentuntuiseen kodin rakentamiseen, lemmikin hoitamiseen tai harrastamiseen. Näissä leikki- ja pelimaailmoissa kävijä voi halutessaan luoda itselleen ja itsestään erilaisia virtuaalihahmoja. *Seuranhakuyhteisöt* ovat aikuisille ja nuorille suunnattuja. Niistä on mahdollista löytää itselle seuraa, joko vakavassa mielessä tai ei niin vakavassa mielessä. (Heinonen 2008, 65) *Virtuaalisille kriisyhteisöille* tunnusomaista on anonyymiyys. Näissä ryhmissä käsitellään erilaisia elämän kriisejä, kannetaan yli vaikeimman tai jaetaan tavallisia, arkiseen elämään kuuluvia asioita. (Heinonen 2008, 75) *Harrastusyhteisöä* ja *faniyhteisöä* Heinonen ei kuvaile tutkimuksessaan tarkemmin, mutta näiden vertaisryhmien sisällä ihmiset saavat keskustella heitä kaikkia yhteisesti kiinnostavista asioista.

Heinonen (2008, 77–88) käsittelee luvussa ”2.6 Työ ja koulutus verkossa: rahan säästöä, parhaita asiantuntijoita sekä haasteita” työelämän ja koulutuksen verkkoyhteisöjä. Opinnäytetyöni ei koske etätyötä tai -opiskelua, mutta tämä aihe on tullut meille jokaiselle tutuksi viimeisen koronavuoden aikana. Heinonen (2008, 77–78) toteaa myös, että etätyöskentelyn lisääntymiseen voivat vaikuttaa lakot, kansainväliset levottomuudet ja muut mullistukset.

Opinnäytetyöni yhteisötyyppi sijoittuu vapaa-ajan verkkoyhteisöön ja harrastusyhteisöön. Verkkoyhteisöön (Instagram ja WhatsApp) liittyminen on vapaaehtoista. Yhteisön sisällä sen jäsenet voivat saada kannustusta toisiltaan tykkäyksien ja kommenttien muodossa.

3.5.1 Sosiaalinen pääoma

”Sosiaalinen pääoma” käsitteenä alkoi hahmottua Pierre Bourdieun teoksen *La Distinction* (1979) ja Mark Granovetterin kirjoittaman artikkelin (1973) myötä 1970- ja 1980-luvulla. (Ilmonen 2000,17) Robert Putnamin työryhmän tutkimuksen julkaisun (*Making Democracy Work, Civic Traditions in Modern Italy*, 1993) jälkeen, jossa Putnam etsii vastausta kysymykseen ”Mitkä ovat edellytykset vahvojen, reagoivien ja tehokkaiden instituutioiden luomiselle?” (Putnam 1993, 6), ja vertailee Etelä- ja Pohjois-Italian yhteiskuntia keskenään (Putnam 1993, 6), sosiaalisen pääoman käsite sai vakiintuneemman muodon.

Yhteisöllisyys on sosiaalista pääomaa ja iso osa ihmisten elämää. Kaj Ilmonen (2000, 21–22) kuvaa kirjassaan ”Sosiaalinen pääoma ja luottamus” Putnamin (1993) sosiaalisen pääoman kolmea ainesosaa. Ne ovat sosiaaliset verkostot, yhteisöllisyys ja luottamus. Nämä kolme asiaa ovat keskiössä myös omassa opinnäytetyössäni, jonka tavoitteena oli luoda yhteisöllisyyttä oppilaitteni kesken. Yhteisöllisyyttä ei kuitenkaan pysty luomaan ilman luottamusta ja sosiaalista verkostoa, jotka opinnäytetyössäni olivat Instagram-profiili ja WhatsApp-ryhmät.

Sosiaalinen pääoma on aineetonta, toisin kuin taloudellinen pääoma. (Ruuskanen, 2001,29; Ilmonen 2000, 10) Sosiaalinen verkosto kasvattaa sosiaalista pääomaa. ”Jos peruskulttuurissa on tarpeeksi me-henkeä ja sosiaalista luottamusta, kiintymyssuhde syvenee, syntyy luja luottamus kanssaihmiin ja luonnollinen taipumus toimia yhdessä.” (Hyyppä 2011, 15)

4 Tutkimuksen toteutus

4.1 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyö noudattaa kvalitatiivista, eli laadullista, tutkimustapaa. Käytän työssäni kokeilevan kehittämisen menetelmää.

Eskolan ja Suorannan mukaan tutkimus täyttää laadullisen tutkimuksen määritelmän olemalla osallistuva ja tuomalla tutkittavien oman näkökulman esiin. Lisäksi tutkimuksessa keskitytään varsin pieneen määrään tapauksia ja pyritään analysoimaan niitä mahdollisimman perusteellisesti. (Eskola, Suoranta, 2005) Laadullinen tutkimus on kokonaisuus, jonka pääpaino on vuosien saatossa siirtynyt enemmän aineiston analyysiin, kuin aineiston keräämiseen. Keskeinen kysymys laadullisessa tutkimuksessa on ”miten minä voin ymmärtää toista?”. (Tuomi & Sarajärvi 2018, luku 2.4)

”Kokeileva kehittäminen on uudenlainen palveluiden, tuotteiden tai politiikkatoimenpiteiden kehittämisen tapa. Kokeiluille yhteistä on se, että kehitettävä palvelu tai tuote löytää lopullisen muotonsa vasta kokeiluprosessin aikana.” (Työ- ja elinkeinoministeriö 2015, 12)

Havainnoin oppilaitteni reaktioita (”tykkäyksiä” somessa) ja osallistumista projektiin. Lisäksi teen kyselyn oppilaille ja heidän vanhemmilleen. Kokeilevan kehittämisen pohjalta, kyselyn ja havaintojen perusteella, voin tehdä toimintaan muutoksia ja kehittää sitä edelleen. ”Pelkät havainnot ja kokemukset saattavat olla petollinen tiedon perusta ilman varmennusta ja perustelua.” (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2010, 19). Kaikkia tutkimuksen vaiheita olen kuvannut kuviossa 2.

Satakunnan matalien vaskisoittimien opiskelijat ovat suureksi osaksi omia oppilaitani. Havainnoin ja lähetän kyselyn ainoastaan omille oppilaille, koska muiden opettajien oppilaita on huomattavasti vaikeampi havainnoida, eivätkä opettajat ole itse ottaneet mitenkään osaa projektiini. Lisäksi käytän sosiaalisesta mediasta Instagramia, koska se on entuudestaan tuttu itselleni ja oppilaille. Instagram on myös helposti käytettävä alusta, jonne myös sisällön lataaminen käy nopeasti ja näppärästi.

Snapchat ei mielestäni ollut toimiva alusta työlleni, sillä halusin että tallennetut kuvat ja videot pysyvät palvelussa niin kauan, kunnes poistan ne sieltä itse. YouTube:a Tilastokeskuksen tutkimuksessa ei ole mukana, mutta olen huomannut sen olevan nykypäivänä nuorten keskuudessa erittäin paljon käytetty, kuten aikaisemmin mainitsemassani tutkimuksessa (Ebrand Group Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut 2019) kävi ilmi. Valitsin kuitenkin alustaksi Instagramin, koska se oli luontevin valinta ja sen käyttöaste on kaikissa ikäryhmissä suuri.

4.2 Aineiston keruu

Aineiston keruun tein käyttäen seuraavia laadullisia menetelmiä:

- osallistuva havainnointi
- kirjallinen kysely

Aineiston analysoinnin tein käyttäen seuraavia laadullisia ja määrällisiä menetelmiä:

- teemoittelu
- taulukointi (kvantifiointi)
- vertailu
- luokittelu

Aineiston keruun aloitin tammikuussa 2018. Perustin silloin Instagram-tilin, jonne olemme siitä lähtien ladanneet kuvia ja videoita oppilaitteni kanssa. Lisäksi olen ylläpitänyt oppilaille ja heidän vanhemmilleen paikkakuntakohtaisia WhatsApp-ryhmiä. Olen kerännyt aineistoa myös havainnoinnilla Instagram- ja WhatsApp-tilien käyttöä. Aineistonkeruumenetelmäni kutsutaan osallistuvaksi havainnoinniksi. (Eskola, Suoranta, 2005) Kirjassaan ”Johdatus laadulliseen tutkimukseen” Jari Eskola ja Juha Suoranta kirjoittavat eettisten kysymysten korostuvan osallistuvassa havainnoinnissa. Havainnointia ei pitäisi tehdä ilman havainnoitavan suostumusta, mutta toisaalta avoin havainnointi voi häiritä tutkimusta, sekä tutkittavan yhteisön toimintaa. Itse olen ratkaissut asian siten, että olen kertonut oppilailleni ja heidän vanhemmilleen tekeväni opinnäytetyötä yhteisöllisyydestä ja että some-projektini ovat osa sitä.

Rekrytoin projektiin osallistujia alkuvuodesta 2018. Osa oppilaista poistui projektista keväällä 2018. (Lopetti soittamisen.) Uusia osallistujia projektiin tuli syksyllä 2018. Aineiston keruu jatkui maaliskuun 2019 loppuun asti.

Keväällä 2021 tein kirjallisen kyselyn oppilaille ja heidän vanhemmilleen. Kyselylomakkeessa kysyin heidän mielipidettään projektistani ja sen jatkosta. Kysely sisälsi 3 avointa kysymystä, mutta kahden vastaukseksi riitti ”kyllä” tai ”ei”. Näitä vastauksia pystyin analysoimaan numeerisesti Excel-
taulukon avulla. Kuten Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara kirjassaan ”Tutki ja kirjoita” (2010, 201) kirjoittaa, avoimet kysymykset auttavat monivalintatehtäviin annettujen poikkeavien vastausten tulkin-
nassa.

On tärkeää kartoittaa myös taustamuuttujia, sekä oppilailta ja heidän vanhemmiltaan. On olennaista tietää vastaajan yleinen suhtautuminen sosiaaliseen mediaan ja sen käyttöön. Tämän kartoituksen tein kyselyn yhteydessä.

Kyselylomakkeella ja havainnoinnilla kerätyn aineiston analysoin laadullisilla (kvalitatiivisilla) menetelmillä. Teemoittelin vastaukset eri aiheiden alle, jotta niitä olisi helpompi taulukoida yksinkertaiseen taulukkoon. Sovelsin taulukoiden tulkinnassa myös määrällistä analyysia (kvantifioiminen). Tätä menetelmää käytin myös Instagram-videoiden tykkäysten määrän havainnoimisessa.

Vertasin aineistoani valmiiseen materiaaliin, esimerkiksi ”Sähköinen yhteisöllisyys: Kokemuksia vapaa-ajan, työn ja koulutuksen yhteisöistä verkossa” (Heinonen 2002) tutkimukseen ja jo aiemmin mainitsemaani tutkimukseen, ”Media hanskassa: lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta”. (Opetus- ja kulttuuriministeriön, 2016) Käytin analysoinnin tukena myös aineiston luokittelua. Luokittelin oppilaskyselyn vastaajat kolmeen ikäryhmään. Alle 10 -vuotiaat, 10–14-vuotiaat ja yli 14-vuotiaat. Päädyin tähän ikäjaotteluun, sillä näin pystyin helpommin vertailemaan Opetus- ja kulttuuriministeriön tutkimusta omaan materiaaliini. Tiedostin silti sosiaalisen median ikäraajat, jotka ovat erilaiset kuin oman työni ikäluokittelu.

”Laadullisen aineiston yksi rikkaus piilee erilaisten analysointitapojen runsaudessa.” (Eskola, Suoranta, 2005)

4.3 Aineisto ja analyysi

4.3.1 WhatsApp-ryhmät

Olen koennut kaikkien oppilaiden toisen huoltajan ja yli 14-vuotiaat oppilaat omiksi paikkakunta-kohtaisiksi WhatsApp-ryhmiksi. Niiden avulla tiedotan ajankohtaisista asioista oppilailleni. Olen todennut nämä ryhmät erittäin käytännöllisiksi ja helpoksi tavaksi tiedottaa asioista nopeasti. Oppilaat ja oppilaiden vanhemmat ovat myös ilmaisseet minulle halunsa saada tietoa oppilaan opinnoista ja opistossa tapahtuvista asioista suoraan opettajan kautta.

WhatsApp-ryhmässä kaikki osanottajat näkevät toistensa puhelinnumerot, joten olen kysynyt suullisen luvan kaikilta ryhmän jäseniltä. Joskus on ollut tilanne, että ei ole haluttu ryhmään toisen

huoltajan numeroa, koska se on ollut salainen. Kuten jo aikaisemmin mainitsin, näissä asioissa pitää opettajan olla tarkkana oppilaiden ja heidän vanhempien yksityisyyden suojan takia. (Kalliala, Toikkanen 2012, 100)

4.3.2 Kysely oppilaille

Lähetin WhatsApp-sovelluksen kautta 17 oppilaalle kolmen kysymyksen kyselyn keväällä 2021. Nämä oppilaat olivat seuranneet ”matalatvasket”-profiilia, ja olivat edelleen oppilaitani. Nuoremmille oppilaille lähetin kyselyn heidän vanhempiansa kautta, ja vanhemmille oppilaille lähetin sen suoraan heille itselleen. Jokaisella kysymyksellä oli oma teemansa. Ensin kysyin Instagramin käytöstä, sitten yhteisöllisyyden lisääntymisestä opinnäytetyöni aikana ja lopuksi ”matalatvasket”-Instagram profiilin tarpeellisuudesta tulevaisuudessa. Halusin pitää kyselyn lyhyenä, jotta siihen olisi helppo vastata ja vastausaika oli lyhyt. Päädyin käyttämään WhatsApp-sovellusta kyselyn lähettämiseen, sillä sen käyttö on kaikille tuttua ja nopeaa. WhatsApp-sovelluksen kautta tehty kysely ei tietenkään ole nimetön, mutta tässä tutkimuksessa käsittelen tietoja silti nimettömästi. Kyselyn tarkemmat vastaukset löytyvät opinnäytetyön liitteestä. (Liite 3.)

Kysymykseni olivat kaikki avoimia kysymyksiä. Tilastoin vastaukset seuraavalla tavalla. (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Avoin kysely oppilaille

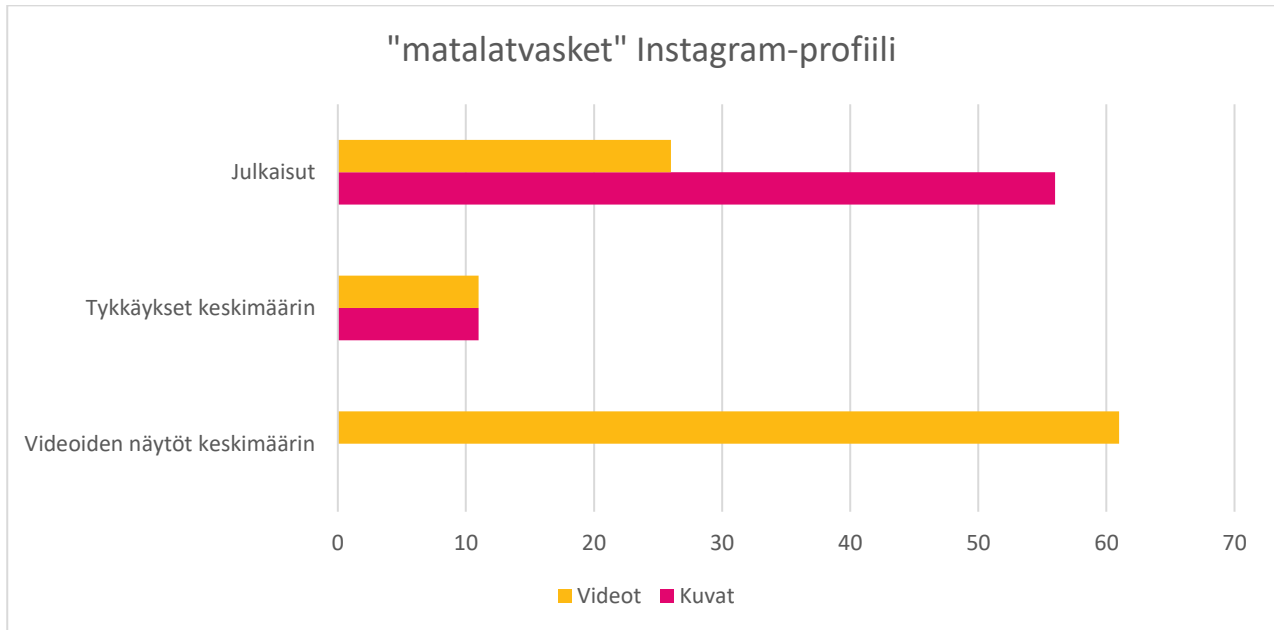
KYSELY OPPILAILLE	Alle 10-v	10–14-v.	yli 14-v.
INSTAGRAMIN KÄYTTÖ			
Kuinka usein käytät Instagramia?			
päivittäin/aika usein		4	4
kerran viikossa		1	
en käytä ollenkaan	1	2	1
YHTEISÖLLISYYDEN LISÄÄMINEN			
Opitko tuntemaan uusia soittajia "matalatvasket" IG-profiilin kautta?			
kyllä		3	1
en	1	4	4
TULEVAISUUS			
Koetko että "matalatvasket" IG-profiili on tarpeellinen ja sen päivittämistä kannattaisi jatkaa?			
kyllä		3	5
ei			
en osaa sanoa	1	4	

Kyselyyn vastasi 13 oppilasta, joista yksi oli alle 10-vuotias, seitsemän henkilöä oli 10–14-vuotiaita ja viisi henkilöä yli 14-vuotiaita. Alle 10-vuotias oppilas ei käyttänyt Instagramia, ei oppinut tuntemaan muita soittajia "matalatvasket" Instagram-profiilin kautta, eikä osannut sanoa pitäisikö profiilin päivittämistä jatkaa. 10–14-vuotiaista neljä henkilöä käytti Instagramia päivittäin, yksi henkilö noin kerran viikossa ja kaksi henkilöä ei ollenkaan. Uusia soittajia oli oppinut tuntemaan kolme henkilöä ja samat kolme olivat myös sitä mieltä, että päivittämistä kannattaisi jatkaa. Loput neljä oppilasta eivät osanneet sanoa "matalatvasket"-Instagram-profiilin tarpeellisuudesta, koska eivät olleet itse seuranneet sitä. Yli 14-vuotiaista 4/5 käytti Instagramia päivittäin. Yksi heistä kertoi oppineensa tuntemaan uusia soittajia "matalatvasket"-Instagram-profiilin kautta. Kaikki heistä oli sitä mieltä, että profiilin päivittämistä kannattaisi jatkaa.

4.3.3 Instagram-tykkäykset

Julkaisin "matalatvasket" Instagram profiilissa kahden vuoden aikana (tammikuu 2018 – maaliskuu 2020) yhteensä 56 kuvaa ja 26 videota. Tykkäyksiä kuville tuli yhteensä 621 ja videoille 281 kappaletta. Kun tykkäykset jakaa kuvien ja videoiden määrällä, niin keskimäärin kuvista ja videoista oli tykätty suurin piirtein saman verran, noin 11 kertaa/julkaisu. Videoiden näyttöjä oli yhteensä 1577 kappaletta, joten videoita oli katsottu keskimäärin noin 61 kertaa/video. (Kuvio 7.)

Kuvio 7. "matalatvasket" Instagram-profiilin julkaisut, tykkäykset ja näyttökerrat

Minulla ei ole vastaavan Instagram-tilin tietoja vertailua varten, mutta itse pidän tykkäysten määrää kohtuullisena. "matalatvasket"-tilillä on tällä hetkellä 42 seuraajaa, joten vajaa neljäsosa heistä on painanut "tykkää" nappia ja katsonut lataamiani videoita. Paremmalla sisällön ja aikataulun suunnittelulla voisin saada seuraajat paremmin aktivoitumaan.

Instagram tarjoaa yritysprofiilin käyttäjälleen tarkempia tilastoja käyttäjätiedoista, jotka jakautuvat kolmeen kategoriaan: Toiminta, Sisältö ja Kohderyhmä. (Pitkänen 2019) Instagram-tiliä perustaessani en kuitenkaan tehnyt tilistä ammattilaistiliä, vaan tavallisen yksityisen tilin. Näin jälkikäteen mietittynä, analysoinnin kannalta olisi ollut parempi perustaa ammattilaistili. Instagramin asetusten kautta on kuitenkin mahdollista vaihtaa yksityistili ammattilaistiliin, joten jos tulevaisuudessa vielä jatkan tilin päivittämistä, niin aion tehdä muutoksen.

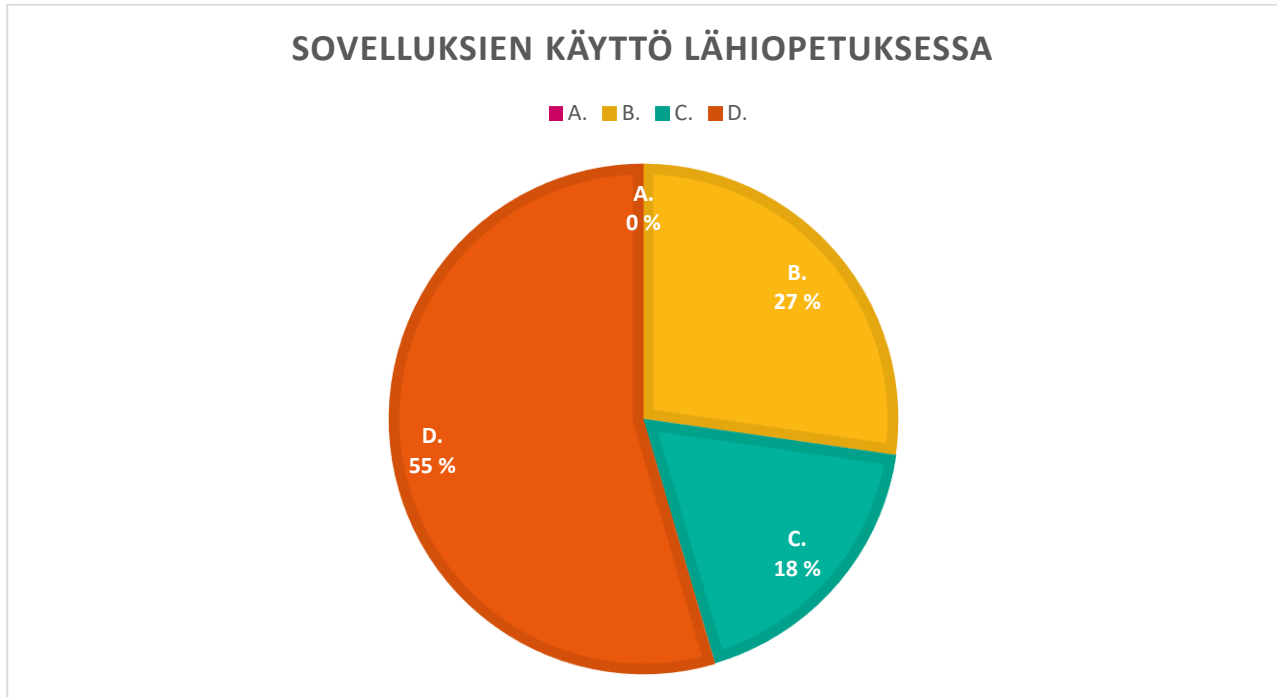
4.3.4 Kysely opettajille

Tutkimukseni tarkoituksena oli luoda yhteisöllisyyttä soittotunnille sosiaalisen median avulla. Samalla kuitenkin ajattelin, että tutkimustuloksista voisi olla hyötyä itseni lisäksi myös kollegoilleni. En kuitenkaan ollut varma, miten kollegani suhtautuvat uusien sovellusten käyttöön omassa työssään. Siksi tein pienen pikakyselyn Google Forms-työkalun avulla Rauman musiikkiopiston virassa oleville opettajille. Lähetin WhatsApp:illa linkin kyselyyni, ja pyynnön käydä vastaamassa siihen,

Rauman musiikkiopiston opettajien ryhmään, jossa on itseni lisäksi 19 jäsentä. Kyselyyn vastasi 11 opettajaa ja tulokset olivat seuraavat. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Sovelluksien käyttö lähiopetuksessa

- A. En halua ottaa opetuksessani käyttöön mitään teknologisia sovelluksia. (0/11)
- B. En käytä opetuksessani vielä mitään sovelluksia, mutta olisin kiinnostunut ottamaan niitä käyttöön. (3/11)
- C. Käytän jo joitain sovelluksia, ja ne riittävät minulle. (2/11)
- D. Käytän jo joitain, mutta olisin kiinnostunut ottamaan käyttööni lisää opetukseeni sopivia sovelluksia. (6/11)

Pikakyselyni mukaan kukaan Rauman musiikkiopiston opettajista ei halua ottaa lähiopetuksessa käyttöönsä mitään teknologisia sovelluksia. Kolme opettajaa ei vielä käytä mitään sovelluksia, mutta olisi mahdollisesti kiinnostunut käyttämään jotain sovelluksia. Kaksi opettajaa totesivat, että olemassa olevat sovellukset riittävät ja kuusi opettajaa käyttää jo joitain sovelluksia, mutta olisivat valmiita ottamaan käyttöönsä lisää heidän opetukseensa sopivia sovelluksia. Suurin osa siis oli erittäin positiivisella mielellä uusia sovelluksia kohtaan.

Olin yllättynyt, ettei kukaan vastaajista vastannut ensimmäistä ”En halua ottaa opetuksessani käyttöön mitään teknologisia sovelluksia.” Voi tietenkin olla, että jos musiikkiopistossa on opettajia,

jotka eivät halua ottaa käyttöönsä teknologiaa, niin he eivät myöskään halunneet vastata kyselyyn sähköisesti. Pidän pikakyselyäni ainoastaan suuntaa näyttävänä, mutta toisaalta se olikin vain pieni sivujuonne opinnäytetyöni tekemisen aikana. Asia kiinnosti minua ja onhan opinnäytetyöni tarkoitettu myös kollegojeni opetustyön kehittämistä varten, jos he näin haluavat.

5 Tutkimuksen tulokset

5.1 Instagram, WhatsApp ja yhteisöllisyys

Kuten "Media hanskassa"-tutkimuksessakin (2016) tuli esille, harvat alle 10-vuotiaat käyttävät sosiaalista mediaa muuhun kuin pelaamiseen, tiedonhakuun, kuvien jakamisen yksityisesti, sekä kaverikeskusteluihin osallistumiseen, joten heidän mukaansa saaminen sosiaalisen median ryhmään Instagramissa on hankalaa. Lasten vanhemmat voivat kyllä seurata ryhmää, mutta lapset itse eivät yleisesti seuraa Instagramia, eikä se ole heille vielä tarkoitettukaan.

Havaintojeni mukaan WhatsApp-ryhmät ovat helpottaneet vanhempien keskinäistä, sekä opettajan ja vanhempien välistä kommunikaatiota. Perustamissani paikkakuntaakohtaisissa WhatsApp-ryhmissä keskustelua on käyty molempiin suuntiin. Itse olen kirjoittanut ryhmiin tietoa tulevasta ja lukukauden tapahtumista, sekä mainostanut joitain mielestäni hyviä konsertteja tai soittokursseja. Kuvia tai videoita soittotunneilta en ole sinne jakanut, sillä en halua ryhmän syötteestä liian sekaista. Näin ryhmän jäsenien on helppo löytää tärkeät tiedot myös myöhemmin. Ryhmän jäsenillä on oikeus kirjoittaa myös itse viestejä, jotka näkyvät kaikille ryhmän jäsenille. Joskus oppilaan vanhempi kysyy jotain oppilasta tai hänen opiskeluaan koskevaan asiaa ryhmässä, johon minä vastaan takaisin yksityisviestillä. Erottelen siis yhteiset ja yksityiset asiat, ja pidän huolta, etten kirjoita ryhmään mitään kenenkään yksityisasiasta.

WhatsApp ei kuitenkaan havaintojeni mukaan mainittavasti ole luonut tai tukenut oppilaiden välistä yhteisöllisyyttä. Yleisesti, ryhmät ovat toimineet erittäin hyvin tiedon välittäjinä. Vaikka myös WhatsApp-sovelluksen ikäraja on 13 vuotta, niin vanhempien luvalla sitä käyttävät myös nuoremmat. Instagram-profiilin tilalle voisin harkita perustavani oppilaille oman WhatsApp-ryhmän, mutta

en ole varma olisiko se viisasta. Alakouluikäiset vasta opettelevat kännykän käyttöä, ja vaikka monilla alaluokilla onkin jo omat WhatsApp-ryhmät, niin lasten somekäyttäytyminen ei välttämättä ole kehittynyt vielä tarpeeksi. (Jäntti 2017)

Oppilaille tekemässäni kyselyssä esiin nousi lapsien tyypillinen salasanojen unohtaminen ja useamman Instagram-profiilin luominen. Kun kännykkä vaihtuu, niin saattaa myös monet tilit uusiutua, jolloin kaikki seuraamiset pitää tehdä uudestaan. Prioriteetti tällöin on omat kaverit ja julkkikset, joita halutaan seurata. Harrastukseen liittyvä Instagram-tili pitäisi siis olla niin kiinnostava, että lapselle tulisi tarve laittaa se uudelleen seurantaan. Yksi tapa pitää yhteisötili oppilaan mielessä on linkittää se jotenkin soittoläksyihin. Oppilaan olisi siis pakko käydä katsomassa joku video tai kuva profiilista. Kaikki oppilaat eivät kuitenkaan käytä sosiaalista mediaa, joten tilin linkittäminen soittoläksyihin saattaisi asettaa oppilaat hiukan eriarvoiseen asemaan. Oppilaiden tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohteleminen kuuluu myös Rauman musiikkiopiston toimintakulttuuriin. (Rauman musiikkiopisto 2018, 5)

10–14-vuotiaat ja sitä vanhemmat oppilaani käyttivät jo enemmän sosiaalista mediaa ja Instagramia. Tämä oli myös nähtävissä ”Media hanskassa”-tutkimuksen (2016) sosiaalisen median kommentointien ja tykkäyksien määrän reippaassa lisääntymisessä. Oman tutkimukseni aikana huomasin, että 10–14-vuotiaiden ja vanhempien soittajien kanssa sosiaalinen media voi tukea oppilaiden yhteisöllisyyden tunnetta harrastusryhmässä. Se ei kuitenkaan riitä ainoaksi yhteisöllisyyden luojaksi. Ne oppilaat, jotka seurasivat perustamaani Instagram-profiilia, pitivät siitä ja halusivat myös sille jatkoa, mutta he kokivat hyötyneensä opinnäytetyöprojektistani lähinnä viihdetarkoituksessa. Pieni osa oppilaista kertoi myös oppineensa tuntemaan muita soittajia, joka oli tutkimukseni perimmäinen tarkoitus.

Eräs yli 14-vuotias oppilas kirjoitti näin:

”IG-profiili ei vaikuttanut omaan soittoelämäni paljoa, mutta olihan se ihan mukavaa nähdä silloin tällöin IG:n avatessani jotain mataliin vaskiin liittyvää. Profiilista on varmasti hyötyä nuorille aloitteleville soittajille, jotka pääsevät näkemään muita saman soittimen ja sektion jäseniä, ja kuulemaan heidän soittoaan.”

Sosiaalisessa mediassa on selkeästi soittoharrastuksen mentävä aukko. Musiikkioppilaitoksen omat somepäivitykset eivät tule ihan niin lähelle, kuin oman soitinryhmän soittajat, jotka sosiaalisen median käyttäjä jo entuudestaan tuntee, tai on ainakin joskus tavannut.

Opettajana olen iloinen, että tutkimukseni aikana Instagram-profiilini seuraajissa oli myös paljon oppilaiden vanhempia. Vaikka tutkimukseni tarkoitus oli lisätä oppilaiden välistä yhteisöllisyyttä, niin sivutuotteena vanhemmat pääsivät konkreettisesti näkemään soittotuntien tapahtumia ja tustuivat sitä kautta paremmin harrastukseen, jota heidän lapsensa harrastaa. Tutkimuksen alussa en tullut ajatelleeksi tätä asiaa, mutta myös vanhempien tietoisuus lisää oppilaiden sitoutumista harrastukseen. Varsinkin nuorempien oppilaiden kohdalla. Yhtenä tavoitteenanihan oli tukea 10–14-vuotiaiden oppilaitteni soittoharrastuksen jatkumista. Tutkimuksen jälkeen voin todeta, että työssäni soitonopettajana hyödyn sosiaalisen median käytöstä oppilaiden yhteisöllisyyden tukemisen lisäksi vanhempien ymmärryksen lisääntymisenä.

5.2 Uudet sovellukset lähiopetuksessa

Rauman musiikkiopiston opettajat, kuten kaikki muutkin soitonopettajat ympäri Suomen, ovat ottaneet koronavuoden aikana käyttöönsä useita erilaisia teknisiä laitteita, ohjelmistoja ja sovelluksia. Pienessä kyselyssäni, koskien vielä uusien sovelluksien mukaan ottamista lähiopetukseen, suurin osa opettajista (6/11) olivat sitä mieltä, että olisivat kiinnostuneita ottamaan käyttöönsä vielä lisää lähiopetukseen sopivia sovelluksia. Tutkimukseni sosiaalisesta mediasta on siis tarpeellinen tässäkin mielessä. Jos opettajat kokevat sosiaalisen median tutkimukseni tulokset hyväksi, niin he voivat harkita ottavansa myös itse käyttöönsä sosiaalisen median alustoja opetuksensa tueksi.

Open Somekirjassa (Pönkä, 2017) käydään kattavasti läpi yhteensä 82 eri sosiaalisen median sovellusta, jotka sopisivat opetuskäyttöön. Sosiaalisen median palvelut on jaettu 18 otsikon alle. (Pönkä 2017, 105) Jos aihe kiinnostaa, niin luettelosta löytyy varmasti omaan opetuskäyttöön sopiva palvelu.

6 Pohdinta

6.1 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Noudatin opinnäytetyössäni hyvää tieteellistä käytäntöä. Kirjoitin avoimesti ja rehellisesti kaikista kyselyiden tuloksista, enkä jättänyt mitään kertomatta. Tarkastelin aiheitani neutraalisti ja avoimin mielin. Toin julki myös mahdolliset tutkimukseni puutteet. Kirjoitin opinnäytetyöni oman kokemukseni pohjalta ja työn perimmäisenä tarkoituksena oli löytää tapoja kehittää omaa työtäni vasiksoiton opettajana. Tästä huolimatta minun täytyi muistaa olla kriittinen omaa ajatteluaani kohtaan ja miettiä asioita myös toiselta kantilta: unohtaa omat ennakkokäsitykseni ja siirtyä jonkun toisen saappaisiin. Näin opinnäytetyöstäni tuli luotettava ja eettisiä periaatteita noudattava.

Projektin alussa kirjoitin kirjeen oppilaille ja heidän vanhemmilleen, jossa kerroin tulevasta opinnäytetyöstä. Pyysin vanhemmilta suullisen luvan, saako heidän lapsensa osallistua Instagram-projektiin. (Liite 1.) Liitteenä olevista Instagram-kuvista sumensin oppilaiden kasvot heidän yksityisyyden suojan takia. (Liite 2.) Oppilaiden kommenttien julkaisuun, koskien Instagram-projektiani, (Liite 3.) kuten myös oppilaitosten nimien julkaisuun olen saanut luvan.

6.2 Pohdintaa opinnäytetyöstä ja sosiaalisesta mediasta

Opinnäytetyöni tekeminen kesti kauemmin, mitä olin alun perin ajatellut. Lopulta tein työtä tammikuusta 2018 toukokuun loppuun 2021. Kuten arvata saattaa, niin työn tekeminen oli jotain hetkiä myös tauolla. Tänä aikana työpaikkojeni sähköisten työvälineiden ja sosiaalisen median käyttö on muuttunut huomattavasti. Korona-aika on tehnyt myös tehtävänsä. Nykyään käytössä ovat jo aikaisemmin käytössä olleiden sähköpostin, oppilashallinto-ohjelman ja palkkahallinnon ohjelmiston lisäksi suuri määrä Microsoft- ja Google-ympäristön ohjelmia, sosiaalista mediaa ja opettajien oman mielenkiinnon mukaan erilaisia sovelluksia. Työnantajat ovat myös aktivoituneet sosiaalisen median tuottamisessa. Facebook ja Instagram ovat kovassa käytössä, ja niihin ladattu sisältö tuo näkyväksi soitonopettamista omilla paikkakunnillamme. Koronan takia emme ole päässeet tekemään soitinesittelyjä kouluihin tai päiväkoteihin, joten nämäkin on hoidettu sosiaalisen median kautta.

Sosiaalinen media on kaksiteräinen miekka. Toisaalta sitä voit käyttää helposti ja nopeasti esimerkiksi mainostamiseen ja yhteisöllisyyden tukemiseen. Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda yhteisöllisyyttä Satakunnan matalien vaskisoittimien opiskelijoiden kesken. Työn tulokseksi saatiin päätelmä, että yhteisöllisyyttä on hankala luoda pelkän sosiaalisen median avulla, mutta se voi tukea sitä luontevasti. Opinnäytetyössä onnistuttiin luomaan Instagram-profiili, jota oppilaat ja heidän vanhempansa mielellään seuraavat, sekä tuomaan esille asioita sosiaalisen median suunnittelemisen tärkeydestä, foorumin valinnasta ja yhteisöllisyyden tärkeydestä. Oman kokemukseni mukaan aito yhteisöllisyys syntyy harrastusryhmässä parhaiten ihmisiä oikeasti näkemällä. Some voi kyllä hyvin tukea ”porukkahenkeä” ja lisätä sosiaalista pääomaa. Vaikka Opetus- ja kulttuuriministeriö on julkaisemassa tutkimuksessa ”Media hanskassa: lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta” kerrottiin että ”Kaikkein yleisintä yhteydenpito harrastajafoorumeilla ja viestiryhmissä samoja asioita harrastavien kanssa on 10–14 vuoden iässä.” (Merikivi, Myllyniemi, Salasuo 2016, 59), niin oman tutkimukseni perusteella aktiivisimmat Instagramin käyttäjät olivat yli 14-vuotiaita.

Tutkimuksen tulosten käyttökelpoisuuteen liittyy rajoitteet sosiaalisen median ikärajoista, laitevaatimuksista, opettajan työajan käytöstä ja ohjelmien latausvaatimuksista työlaitteelle. Esimerkiksi Rauman kaupungin työntekijöiden älypuheliin voi ladata rajoitetun määrän sovelluksia, jotka on määritelty laitteen järjestelmävalvojan toimesta. Instagram ja WhatsApp on tällä hetkellä mahdollista ladata Rauman kaupungin älypuhelimeen.

Sosiaalisen median hankaluuksia ovat mm. sisällön tuottajan ja median käyttäjän ajankäyttö, sekä sisällön kiinnostavuus. Kyselyni mukaan, omat oppilaani pitivät ”matalatvasket”-Instagram-profiilista, vaikka kaikki eivät sitä seuranneetkaan. Oppilaiden vanhemmat eivät olleet nyt tämän opinnäytetyön aiheena, mutta oma huomioni on ollut, että hekin mielellään ovat seuranneet mitä soitotunneilla oikein tapahtuu. Todennäköisesti jatkan vielä tilin pitämistä tulevaisuudessakin, mutta suunnittelen sisällön tuottamisen paremmin, esimerkiksi lataan uutta sisältöä profiiliin joka maanantai. Näin Instagram-profiilin ylläpitäminen ei käy minullekaan liian työlääksi. Lisäksi otan aktiiviseen video- ja kuvamateriaalin tekemiseen mukaan lähinnä ne oppilaat, jotka itse käyttävät Instagramia jo ennestään. Näin he aktivoituvat myös tilin seuraajina. Pienemmistä oppilaista voin tehdä kuvallisen esittelyn profiiliin, jos heidän vanhempansa antavat luvan. Tämän jälkeen lasten vanhemmat voivat seurata tiliä, jotta he näkevät mitä tunneilla tapahtuu.

Opinnäytetyöni tulokset eivät olleet tavoitteiden mukaisia, sillä yhteisöllisyyden luominen ei onnistunut pelkän sosiaalisen median avulla.

Olen silti iloinen, että lähdin tekemään opinnäytetyötäni konkreettisesti oppilaitteni kanssa ja tunnen hyötyväni työstäni myös tulevaisuudessa. Osaan itse nyt paremmin hyödyntää sosiaalista mediaa oppilaiden opetuksessa ja pystyn jakamaan tietojani myös muille eteenpäin. Toimeksiantajani, Rauman musiikkiopisto, voi myös tarvittaessa hyödyntää tutkimukseni tietoja sosiaalisen median sisällön tuottamisessa ja musiikkiopiston yhteisöllisyyden tukemisessa.

Lähteet

Boyd, D.M., & Ellison, N.B. 2007. Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship Journal of Computer-Mediated Communication, 13(1), Article 11. Viitattu 23.5.2021. <https://academic.oup.com/jcmc/article/13/1/210/4583062>

Ebrand Group Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut. 2019. Suomessa asuvien 13–29-vuotiaiden nuorten sosiaalisen median palveluiden käyttäminen ja läsnäolo. Viitattu 17.5.2021. <https://wordpress.ebrand.fi/somejanuoret2019/>

Eskola, J., Suoranta, J. 2005. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 7. p. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Heinonen, U., 2008. Sähköinen yhteisöllisyys: Kokemuksia vapaa-ajan, työn ja koulutuksen yhteisöstä verkossa.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. 15.–16. p. Helsinki: Tammi.

Hyyppä M.T., 2011. Elinvoimaa yhteisöstä. *Tieteessä Tapautuu*, 29(8) Viitattu 23.5.2021. <https://journal.fi/tt/article/view/4639/4351>

Ilmonen K. (toim.) 2001. Sosiaalinen pääoma ja luottamus. Jyväskylä: Paino Kopijyvä Oy. Viitattu 23.5.2021. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/47905/SoPhi42978-951-39-6488-7.pdf?sequence=3>

Jäntti E., 2017. Vanhempi, tiedä ainakin tämä lasten WhatsApp-ryhmistä. Viitattu 22.5.2021. <https://elisa.fi/ideat/lasten-whatsapp-ryhmat/>

Kalliala E., Toikkanen T., 2012. Sosiaalinen media opetuksessa. Finn Lectura

Kangaspunta, S. (toim.) 2011. Yksilöllinen yhteisöllisyys, Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Juvenes Print.

Kaski S., Nevalainen V., 2017. Jo riittää, Irti kiusaamisesta ja kiusaajista. Tallinna: Raamatutrükikoda.

KT Kuntatyönantajat. 2020. OVTES 2020-2021, Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus. Keuruu: Otava

Kohvakka R. & Saarenmaa K., 2021. Median merkitys on kasvanut pandemian aikana – monet ikäihmiset ovat ottaneet melkoisen digiloikan. Viitattu 20.5.2021. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2021/median-merkitys-on-kasvanut-pandemian-aikana-monet-ikaihmiset-ovat-ottaneet-melkoisen-digiloikan/>

Korkiamäki, R., 2013. Kaveria ei jätetä! Sosiaalinen pääoma nuorten vertaissuhteissa. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2019. Sosiaalisen median palveluita ja sovelluksia. Viitattu 10.5.2021. <https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/lapset-ja-media/lapsi-sosiaalisessa-mediassa/sosiaalisen-median-palveluita-ja-sovelluksia/>

Merikivi, J., Myllyniemi, S., Salasuo, M. (toim.) 2016. Media hanskassa: lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta. Helsinki: Painotalo Varteva.

McPherson, G. 2016. The Child As Musician: A Handbook of Musical Development. 2. p. Oxford University Press.

Nepa Insight Oy. 2019. DNA:n koululaistutkimus 2019 Puhelimen käyttö ja hankinta. Viitattu 17.5.2021. <https://www.sttinfo.fi/data/attachments/00863/84f281be-84c5-403c-aaf8-ad4b917db305.pdf>

Opetushallitus. 2020. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus- yksikköhintojen ja rahoituksen määräytyminen vuonna 2020. Grano Oy.

Pitkänen T., 2019. Näin analysoit Instagram-tilisi kävijätietoja. Viitattu 23.5.2021. <https://s-com.fi/instagramin-kavijatiedot/>

Putman R., Keonardi R., Nonetti R.Y. 1993. Making Democracy Work, Civic Traditions in Modern Italy. Princeton, New Jersey: Princeton University Press. 1–16. Viitattu 23.5.2021. https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/408189/mod_resource/content/1/Uvod%20Robert%20D%20Putnam_%20-Making%20democracy%20work%20_%20civic%20traditions%20in%20modern%20Italy.pdf

Pönkä, H., 2017. Open somekirja: Sosiaalisen median oppimisympäristöt ja menetelmät. Jyväskylä: Docendo Oy.

Pönkä, J., 2014. Sosiaalisen median käsikirja. Jyväskylä: Docendo Oy.

Rauman musiikkiopisto, 2018. Opetussuunnitelma, Taiteen perusopetuksen musiikin laaja oppimäärä. Viitattu 20.5.2021. https://www.rauma.fi/musiikkiopisto/wp-content/uploads/sites/15/2020/10/Saavutettava-Rauman-musiikkiopiston-opetussuunnitelma_Sivistysvaliokunta_20.6.2018.pdf

Rikosuhripäivystys. Identiteettivarkaudessa esiinnyään toisen henkilöllisyydellä. Viitattu 13.5.2021. <https://www.riku.fi/erilaisia-rikoksia/identiteettivarkaus-2/>

Riva G., Wiederhold B.K., Ciproso P. (eds.), 2016. The Psychology of Social Networking: Personal Experience in Online Communities. Viitattu 23.5.2021. www.degruyter.com

Saarikoski P., Turtiainen R., Suominen J., Östman S., 2009. Funetista Facebookiin – Internetin kulttuurihistoria. Tallinna: Raamatutrükikoda.

Suomen Musiikkioppilaitosten liitto. 2017. Jäsenoppilaitokset. Viitattu 20.5.2021. <http://www.musicedu.fi/sml-pahkinankuossa/jasenoppilaitokset/>

Suomen Musiikkioppilaitosten liitto ry. 2020. Musiikinesityssopimus. Viitattu 24.5.2021. <http://www.musicedu.fi/sml-ajankohtaista/smln-teosto-sopimus-2021/>

Suomen Musiikkioppilaitosten liitto ry. 2020. Musiikinesityssopimus. Viitattu 24.5.2021. <http://www.musicedu.fi/wp-content/uploads/2021/03/SML-Teosto-musiikinesitysoikeussopimus-2021.pdf>

Teosto. Tarvitsenko luvan musiikin käyttöön Facebook- tai Instagram videossa?. *Kotisivut, "Usein kysyttyä"*. <https://www.teosto.fi/usein-kysyttya/spotify-facebook-ja-muut-palvelut-netissa/tarvitsenko-luvan-musiikin-kayttoon-facebook-tai-instagram-videossa/>

Tilastokeskus. Viitattu 13.5.2019. http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/statfin_vaerak_pxt_11re.px/table/tableViewLayout1/

Tilastokeskus. Viitattu 18.5.20201. https://www.stat.fi/til/vamuu/2021/03/vamuu_2021_03_2021-04-22_tie_001_fi.html

Tilastokeskus. Viitattu 27.5.2019. http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__eli__vpa__Tieto_ja_viestintateknikka/statfin_vpa_pxt_194.px/chart/chartViewColumn/

Toikkanen U., 2014. Musiikkiharrastus tehostaa aivotoimintoja. *Lääkärilehti*. Viitattu 23.5.2021. <https://www.laakarilehti.fi/ajassa/ajankohtaista/musiikkiharrastus-tehostaa-aivotoimintoja/>

Tuomi J., Sarajärvi A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi. Viitattu 23.5.2021. <https://www.bookbeat.fi/kirja/laadullinen-tutkimus-ja-sisallonanalyysi-60806>

Poskela J., Kutinlahti P., Hanhike T., Martikainen M., Urjankangas H-M. 2015. Kokeileva kehittäminen, Työ- ja elinkeinoministeriön TEM raportti. Viitattu 22.5.2021. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74944/TEMrap_67_2015_web.pdf?sequence=1

Virtanen S., 2020. Somemarkkinoinnin työkirja. Helsinki: Hansa Print Oy

WhatsApp. 2021. Kotisivut. Viitattu 23.5.2021. <https://www.whatsapp.com/features/>

Liitteet

Liite 1. Kirje vanhemmille

”Yhteisöllisyyttä soitonopetukseen sosiaalisen median avulla”

Porissa 8.1.2018

INSTAGRAM-VIDEOITA SOITTOTUNNEILTA

YAMK-OPINNOT

Aloitin syksyllä 2017 musiikkipedagogi YAMK-opinnot Jyväskylän ammattikorkeakoulussa. Opintoihini kuuluu opinnäytetyö, jonka aiheeksi olen valinnut ”Yhteisöllisyyttä soitonopetukseen sosiaalisen median avulla”. Työ on kehittämistyö, johon kuuluu kevään 2018 kestävä käytännön osa. Olen huomannut, etteivät kaikki edes saman musiikkiopiston sisällä opiskelevat matalien vaskien soittajat tunne tai tiedä toisiaan. Tämä on myös ollut yksi syy järjestää vuosittainen Tuubajoulu, jossa kaikenikäiset ja tasoiset matalien vaskien soittajat soittavat yhdessä joululauluja.

SOSIAALINEN MEDIA

Lapset ja nuoret käyttävät sujuvasti sosiaalista mediaa, joten on luontevaa luoda yhteisöllisyyttä oppilaiden kesken somen avulla. Instagram ja YouTube ovat mielestäni tähän tarkoitukseen parhaat kanavat. Olen avannut Instagramiin yksityisen tilin nimellä ”matalatvasket”. Ne oppilaat, jotka haluavat mukaan opinnäytetyöhöni, voivat käydä tekevässä seuraamispyynnön omasta ja/tai vanhemman Instagramista. Instagramin ikäraja on tällä hetkellä 13 vuotta. Opinnäytetyöni aikana voimaan astuu EU:n tietosuoja-asetukseen perustuva kansallinen ikäraja välille 13–16 v.

Hyväksyn vain oppilaitteni, heidän vanhempiansa ja mukana olevien oppilaitosten seuraamispyynnöt.

Ideanani on kuvata minuutin pituisia videoita oppilaista soittotunneilla ja jakaa ne Instagramissa muiden oppilaiden kanssa. Oppilaat voivat siten käydä tykkäämässä toistensa videoista ja kommentoida kannustavasti toisiaan. Seuraan itse aktiivisesti kommentointia moderoinnin asemasta.

Näin aluksi tehdään pienet esittelyt itsestä, jonka jälkeen kuvataan erilaisia soittotunnilla opittuja asioita. Videot tehdään yhteistyössä oppilaiden kanssa.

Lisäksi olen suunnitellut lataavani YouTube-kanavalleni oppilaiden konserttiesityksiä, joita he sitten voisivat käydä katsomassa. Esitykset eivät ole vapaasti kaikkien YouTube-käyttäjien löydettävissä, vaan katsomista varten tarvitsee erityisen linkin, joka on voimassa rajoitetun ajan. Linkit ovat tarkoitettu vain oppilaiden ja heidän perheidensä käytettäväksi, joten ethän jaa niitä ulkopuolisille henkilöille.

KOMMENTIT

Otan mielelläni vastaan kaikenlaiset kysymykset, kommentit ja pohdinnat aiheen tiimoilta. Pyytäisin teitä käyttämään keskustelukanavana Huittisten musiikkiopiston sähköpostiosoitettani [anu-maria.sandelin\(at\)humo.fi](mailto:anu-maria.sandelin(at)humo.fi). Opinnäytetyöni tarkoituksena on luoda yhteisöllisyyttä oppilaiden kesken ja kehittää musiikkiopistojen ja konservatorion toimintaa.

ILOISTA UUTTA VUOTTA 2018!

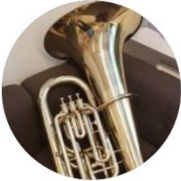
Anu Sandelin, Vaskisoiton opettaja
Rauman musiikkiopisto, Huittisten musiikkiopisto ja Palmgren konservatorio

Liite 2. Kuvakaappauksia "matalatvasket" Instagram-profiilista

15.24 9 📶 📶 📶

matalatvasket + ☰

---

82 **42** **2**

Julkaisut Seuraajat Seurataan

Satakunnan matalat vasket
Rauman musiikkiopiston, Huittisten musiikkiopiston
ja Palmgren konservatorion matalien vaskisoitinten
opiskelijoiden yhteinen tapaamispaikka.

Muokkaa profiilia
▼

Tutustu ihmisiin

kulttuurikierros...
Uusi
Instagram-käyttäjä

Seuraa

Ysmo
Seuraaja:
huittistenmusiikkiopisto

Seuraa

Tarinan kohokohdat ^
Säilytä suosikkitarinasi profiilissasi

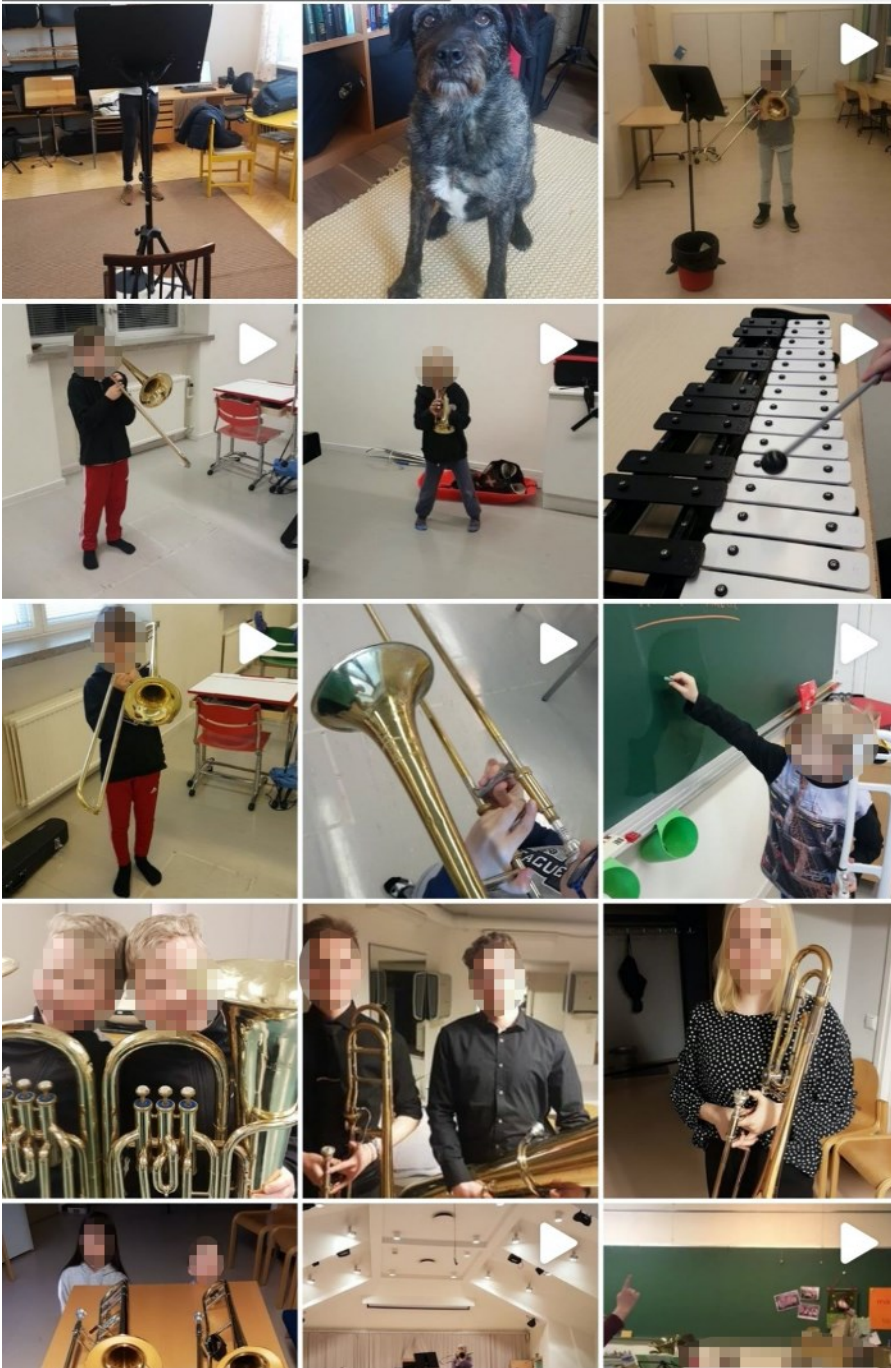

☰
○
<

15.24 9

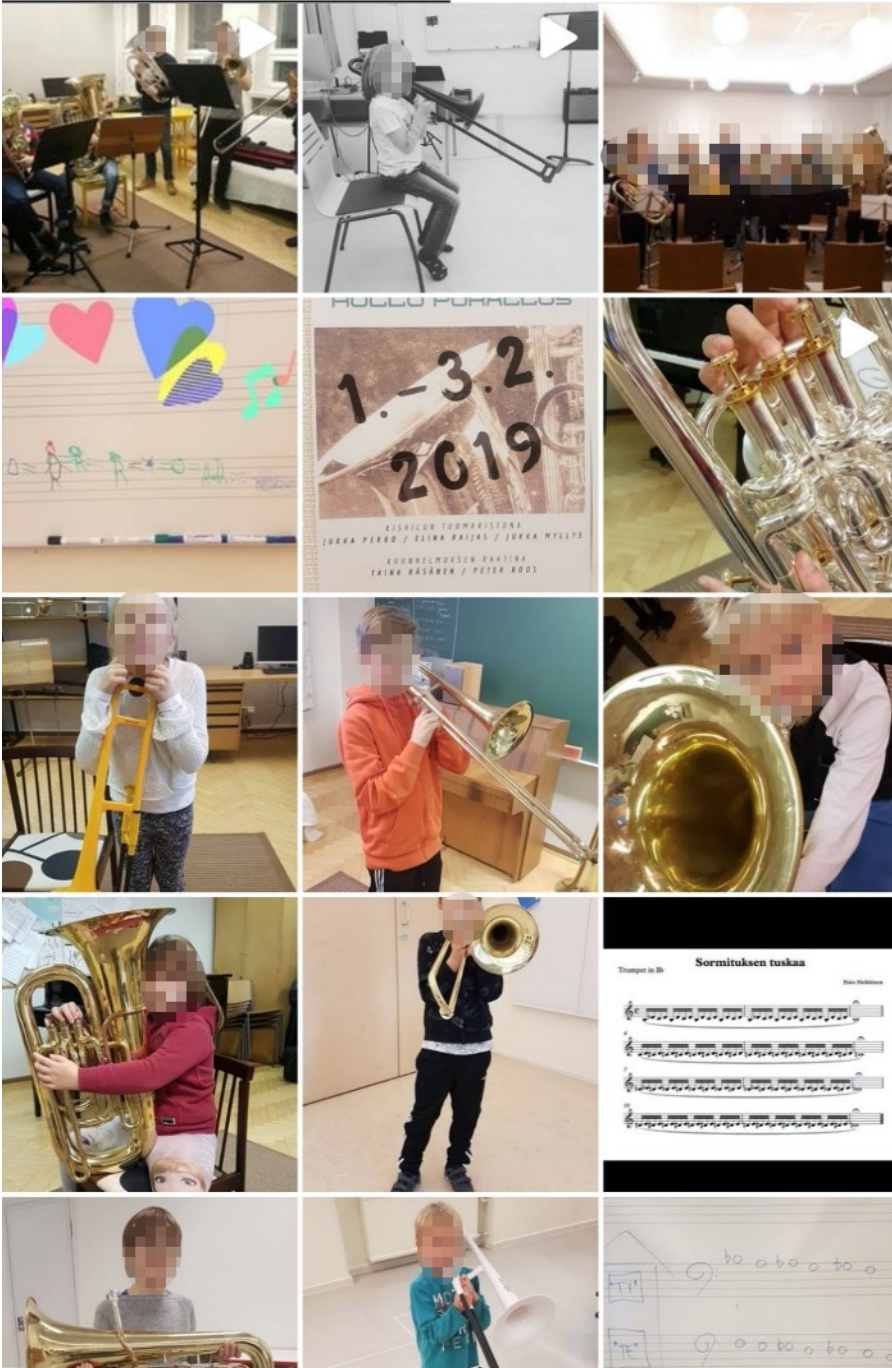
matalatvasket v

15.24 9

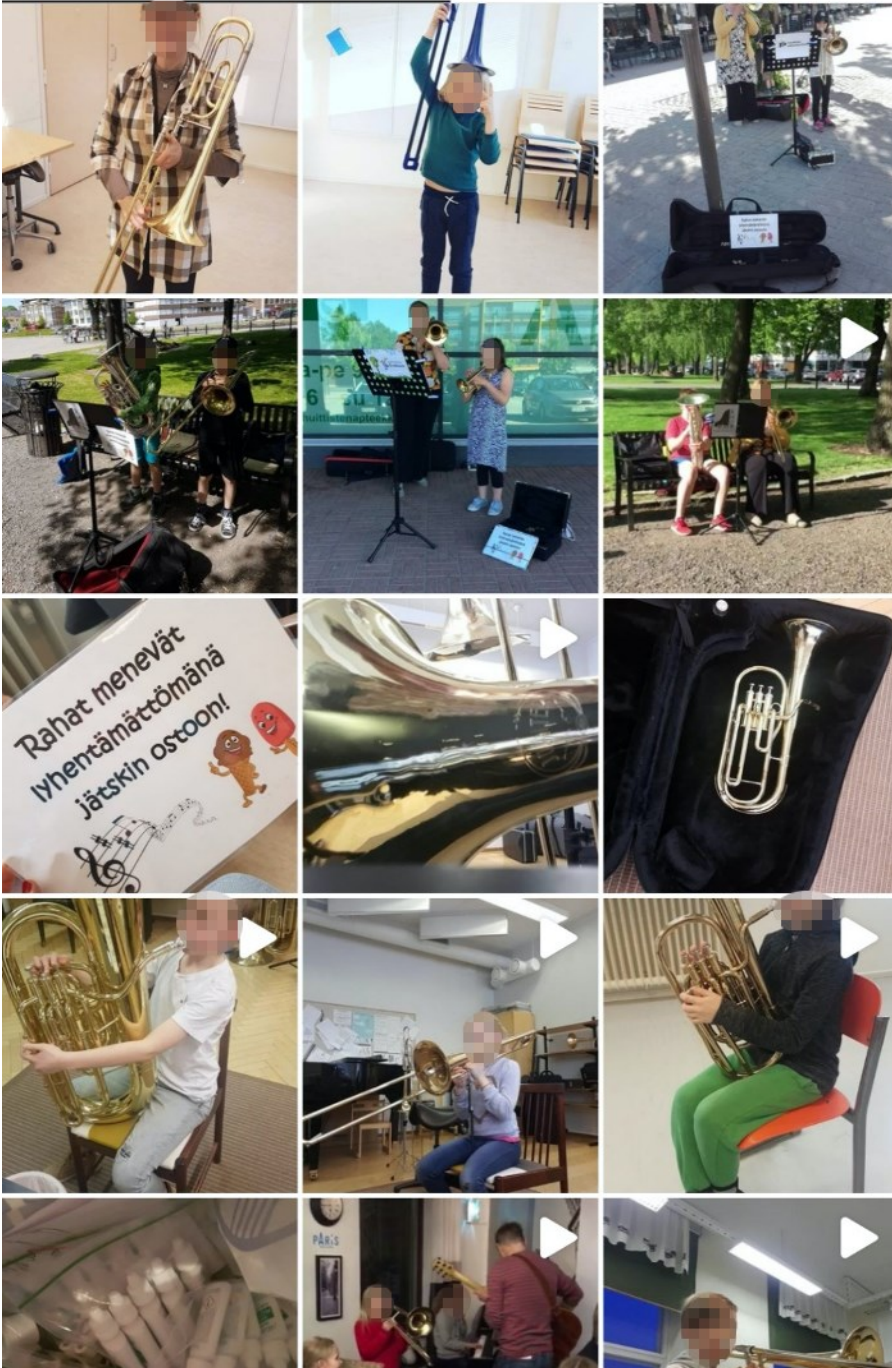
matalatvasket v

15.24 9

matalatvasket v

15.23 9

matalatvasket v

15.23 10

matalatvasket v

Liite 3. Avoin kysely oppilaille, kevät 2021

Avoin kysely oppilaille, kevät 2021

1. Kuinka usein käytät Instagramia?

Alle 10 v.		En käytä.
10–14-v.	Päivittäin.	En käytä.
	Joka päivä.	En koskaan.
	Aika usein.	
	Päivittäin.	
	Kerran viikossa.	
Yli 14-v.	Päivittäin.	En käytä.
	Käytän Instagramia päivittäin muutaman tunnin ajan.	
	Käytän paljon (siis PALJON).	
	Käytän päivittäin.	

2. Opitko tuntemaan uusia soittajia "matalatvasket" IG-profiilin kautta?

	Opin tuntemaan	En oppinut tuntemaan
Alle 10 v.		En käytä IG:tä, joten en oppinut.
10–14-v.	Kyllä sieltä voisin oppia tuntemaan uusia soittajia.	En oppinut.
	Ehkä.	En. En tiedä profiilia.
	Kyllä.	En ole.
		En ole oppinut. Kännykkäni vaihtui ja olin unohtanut IG:n salasanan, niin perustin uuden IG-tilin.
Yli 14-v.	Opin.	En sinänsä oppinut tuntemaan uusia soittajia, mutta oli mukava nähdä silloin tällöin jonkun uuden, nuoren soittajan, edistystä.
		En oppinut.
		En oppinut, koska en käytä IG:tä.
		En valitettavasti oppinut tuntemaan soittajia, mutta seurasin kyllä heitä.

3. Koetko että "matalatvasket" IG-profiili on tarpeellinen, ja sen päivittämistä kannattaisi jatkaa?

	Pitäisi jatkaa	Ei pitäisi jatkaa/En osaa sanoa
Alle 10 v.		En käytä IG:tä, joten en osaa sanoa.
10–14-v.	Uskon että on, ja kannattaa ehkä.	Ei mielistä.
	Kyllä se on tarpeellinen, ja mun mielestä sitä pitäisi jatkaa.	En osaa sanoa
	Kyllä.	En ole varma.
		En osaa sanoa.
Yli 14-v.	Ei varsinaisesti tarpeellinen, mutta hauska lisä soittamiseen, ja päivittämistä voi jatkaa.	
	IG-profiili ei vaikuttanut omaan soittoelämäni paljoa, mutta olihan se ihan mukavaa nähdä silloin tällöin ig:n avatessani jotain mataliin vaskiin liittyvää. Profiilista on varmasti hyötyä nuorille aloitteleville soittajille, jotka pääsevät näkemään muita saman soittimen ja sektion jäseniä, ja kuulemaan heidän soittoaan.	
	Ehdottomasti kannattaa jatkaa.	
	Voi olla joillekin hyvä.	
	Tämä vaskiryhmä on mielestäni säilyttämisen arvoinen, se rohkaisee soittajia harjoittelemaan ja seuraamaan muiden soittajien edistymistä myöskin.	